

PRIMJERI DOBRIH PRAKSI
ŠVICARSKOG SOCIJALNOG SUSTAVA
za djecu i mlade u riziku

Primjeri dobrih praksi
švicarskog socijalnog sustava
za djecu i mlade u riziku

udruga za rad s mladima

UREDNIŠTVO:

Suzana Vargović, Udruga za rad s mladima Breza
Josipa Jurlina, Udruga za rad s mladima Breza

DIZAJN I GRAFIČKA OBRADA:

Josipa Jurlina, Udruga za rad s mladima Breza

LEKTURA:

Izabela Pleša, KOGNITIVNA MUZA, obrt za osobni rast i razvoj

TISAK:

SKRIPTA TISAK d.o.o.

U Osijeku, ožujak 2021.

Ova publikacija nastala je u sklopu projekta **TOGETHER**.

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Udruge za rad s mladima Breza i partnerskih organizacija i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

ISBN 978-953-58254-6-3

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001096870

NOSITELJ PROJEKTA:

Udruga za rad s mladima Breza, L. Jägera 12, 31 000 Osijek
www.breza.hr | e-mail: udruga.breza@gmail.com

PARTNERI NA PROJEKTU:

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VUKOVAR
BEO Heimgarten
BERGHOF STÄRENEGG

Švicarsko-hrvatski
program suradnje

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

PRIMJERI DOBRIH PRAKSI ŠVICARSKOG SOCIJALNOG SUSTAVA za djecu i mlađe u riziku

S A D R Ž A J

0	5
1	6
2	20
3	34
4	46
5	64
6	74
7	84
8	92
9	100

U V O D N A R I J E Č

Ova knjižica predstavlja edukacijski materijal kojim se jasno i sažeto nastoje prenijeti uvidi u dobre prakse švicarskog socijalnog sustava. Na početku je važno naglasiti kako je Švicarska deinstitucionalizaciju i decentralizaciju svog socijalnog sustava provela još ranih sedamdesetih godina prošlog stoljeća, što se kontinuirano empirijski potvrđuje kao dobro rješenje, dok su isti procesi u Hrvatskoj aktualni tek danas. Razvili su transparentan i diferenciran sustav pružanja socijalnih usluga usmjerenih na individualne potrebe korisnika, s fokusom na djetetu/mladoj osobi u potrebi ili riziku s ciljem osnaživanja za samostalan život kroz ostvarenje vlastitih potencijala. Stalna prilagodba švicarskih socijalnih modela te dinamičan rast, modifikacija i dogradnja vlastitih pristupa usmjereni su stvarnim i trenutnim potrebama djece i mladih, što je diskurs kojem treba težiti.

Udruga Breza, autor ove publikacije i nositelj projekta TOGETHER, od 2002. godine partner je u pružanju socijalnih usluga za djecu i mlade u riziku u Švicarskoj te zajedno sa švicarskim organizacijama sudjeluje u razvoju pružanja kvalitetnih usluga sukladnih potrebama mladim. Tijekom dugogodišnje suradnje razvijao se partnerski odnos kroz razmjenu iskustava i praksi, što je na koncu rezultiralo provedbom projekta TOGETHER. Ovaj projekt nastao je partnerstvom osječke Udruge za rad s mladima Breza, vukovarskog Centra za socijalnu skrb i švicarskih organizacija BEO Heimgarten i Berghof Stärenegg, s ciljem unaprjeđenja razvoja diferenciranih, održivih socijalnih usluga za djecu i mlade u riziku i s problemima u ponašanju u lokalnim zajednicama. Kroz stručne posjete švicarskim partnerima i kantonalnim institucijama odgovornim za pružanje socijalnih usluga, predavanja švicarskih stručnjaka, razmjenu iskustava i uvidom u dobre prakse švicarskog socijalnog sustava, sabrana su najvažnija saznanja i prikazana su u ovoj publikaciji.

Osim generalnog uvida u švicarski socijalni sustav, pristup obrazovanju socijalnih radnika i socijalnih pedagoga, financiranje socijalnih usluga i program EQUALS, koji se koristi za procjenu uspjeha rada u skrbi za djecu i mlade, predstavljene su i neke od organizacija pružateljica socijalnih usluga. Navedene su organizacije predstavnice različitih pristupa socijalnoj skrbi i pružaju različite socijalne usluge, primjeri su dobrih praksi socijalnog sustava Švicarske, a bile su posjećene prilikom studijskih putovanja u sklopu projekta.

SOCIJALNE USLUGE U ŠVICARSKOJ

U Švicarskoj se već desetljećima razvija svijest u radu s djecom i mladima sa socijalnim, psihičkim i/ili obiteljskim poteškoćama, od radnog odgoja i prisilnih mjera do diferenciranih usluga u područjima socijalne pedagogije, socijalnog rada, obrazovanja, terapije i psihijatrije.

Koncept djelovanja socijalnog sustava Švicarske temelji se na sljedećim metodama/modelima/pristupima:

- SUSTAVNI/SISTEMSKI RAD
- RAD USMJEREN NA RJEŠENJE
- RAD USMJEREN NA RESURSE
- RAD USMJEREN NA PROCES
- RAD USMJEREN NA PONAŠANJE
- DOŽIVLJAJNO-PEDAGOŠKI RAD

KONCEPT DJELOVANJA TEMELJEN JE NA PRISTUPIMA USMJERENIM NA OKRUŽENJE.

SISTEMSKI KONCEPTI

koji uključuju sistemski pristup rješavanju problema i podrške pojedincima, a često se apliciraju kroz obiteljsku terapiju, podršku roditeljima i rad sa više obitelji.

TERAPIJSKI PRISTUP USMJEREN NA RJEŠENJA

Fokus je na pronalaženju primjerenog rješenja za probleme klijenta/klijentice.

TERAPIJSKI PRISTUP USMJEREN NA OKRUŽENJE

Fokus je na zajednici, a u radu se dosljedno koristi potencijal ljudi i društvenog prostora u kojem žive, čime se ujedno uključuje njihov postojeći socijalni kontekst.

KOGNITIVNO-BIHEVIORALNI TERAPIJSKI PRISTUP

kao podloga na kojoj se temelje različite terapijske tehnike, a u kojoj se koristi iskustveno učenje (npr. modifikacija ponašanja, terapija ovisnosti, shematerapija, terapija usmjereni na nasilje, posttretmani, gender terapija)

USLUGE SE DIJELE NA DVA PODRUČJA:

AMBULANTNA /
POVREMENA PODRŠKA

- klijenti ne žive kod pružatelja usluge
- često na dobrovoljnoj bazi
(iznimka: sudske odluke, KESB-ustanova za zaštitu djece i odraslih)

1. PODRŠKA U ZAJEDNICI

2. OBITELJSKA PODRŠKA

3. POMOĆ U ODGOJU

(od strane CZSS i Ureda za mlade)

4. TEMATSKO SAVJETOVALIŠTE

(autizam, ADHD, nasilje, pomoć za žrtve, itd.)

5. SAVJETOVALIŠTE ZA OSOBE S PROBLEMIMA S OVISNOŠĆU

6. SAVJETOVALIŠTE ZA POMOĆ U ODGOJU

7. OBITELJSKA TERAPIJA

(osnaživanje za roditelje)

8. DJEĆJA I ADOLESCENTSKA PSIHIJATRIJA

9. SAVJETOVALIŠTE ZA RODITELJE

10. PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

11. POSTTRETMANI

SMJEŠTAJ /
SVEOBUVATNA PODRŠKA

- institucionalni boravak može biti privremen ili stalan

1. HITNA INTERVENCIJA

- prihvatna grupna stanica
- sigurna kuća za djevojke
- sigurna kuća za majke s djecom

2. OPSERVACIJA

3. PSIHIJATRIJA

- adolescentska i dječja psihijatrija
- klinika za forenzičku psihijatriju

4. SOCIJALNO-PEDAGOŠKE USLUGE

- stambene zajednice
- domovi za djecu i mlade, bez i sa integriranim školovanjem
- podrška u zajednicama

5. INTENZIVNE PEDAGOŠKE USLUGE

- time-out, dislocirani projekti
- domovi zatvorenog tipa (sudski)
- kratkoročne prihvatne stanice
- radno-okupacijski domovi

6. UDOMITELJI

7. PEDAGOŠKO TERAPIJSKE INSTITUCIJE

- terapijski domovi
- domovi sa psihološkom i psihijatrijskom podrškom
- sveobuhvatna podrška za osobe s problemima ovisnosti
- specijalističke institucije

8. ŠKOLSKI DOMOVI s prilagođenim školskim programom

9. INSTITUCIJE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

10. SPECIFIČNE USTANOVE

- ustanove za majke i djecu
- ustanove za dojenčad i malu djecu
- klinike za poremećaj hranjenja, psihosomatske smetnje, itd.

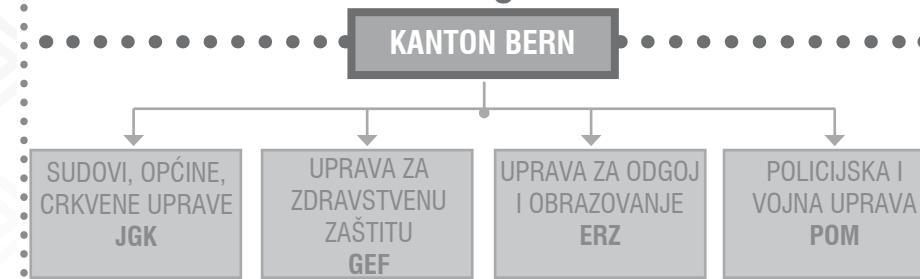
FINANCIRANJE SOCIJALNIH USLUGA

Sustav je reguliran kantonalno, ali postoje zajednički okviri u Federaciji. Trenutno su u sustav socijalne skrbi uključena 4 odjela kantonalne uprave. Od 2022. godine biti će uvedena nova organizacijska struktura. Za područje obrazovanja nadležan je ERZ (Uprava za odgoj i obrazovanje).

do 2022.godine:

od 2022.godine:

Trenutna finansijska struktura: FINANCIRANJE **OBJEKATA**

POLITIČKA RAZINA

KANTONALNO PLANIRANJE POTREBA

DEFINICIJA ZADAĆA/POTREBA

PRUŽATELJI USLUGA

(Zahtjev za smještaj, popunjenoš, ciljane skupine, kvaliteta/standardi, osoblje, infrastruktura, financije, itd.)

PAUŠALNI DNEVNI TROŠAK

(Odobreno financiranje podijeljeno na trošak stanovanja)

OPERATIVNA GODINA

**ISPOSTAVA RAČUNA PRUŽATELJA
USLUGE**

**GODIŠNJI OBRAČUN/
PRIHODI I RASHODI**

Politički okvir, trošak, štednje, zakoni

Buduća finansijska struktura: FINANCIRANJE **SUBJEKATA**

POLITIČKA RAZINA

KANTONALNO PLANIRANJE POTREBA

DEFINICIJA ZADAĆA/POTREBA

OPIS USLUGA ZA

INDIVIDUALIZIRANE MJERE PODRŠKE
(Zahtjev za smještaj, popunjenoš, ciljane skupine, kvaliteta/standardi, osoblje, infrastruktura, financije, itd.)

PAUŠALNI DNEVNI TROŠAK

(Odobreno financiranje podijeljeno na trošak stanovanja)

OPERATIVNA GODINA

**ISPOSTAVA RAČUNA PRUŽATELJA
USLUGE**

**GODIŠNJI OBRAČUN/
PRIHODI I RASHODI**

Politički okvir, trošak, štednje,zakoni

FINANCIRANJE KORISNIKA PUTEM “OPISA USLUGE”

OPIS USLUGE je srž novog finansijskog modela koji se fokusira na korisnika/korisnicu i njegove/njene potrebe. **Mjere koje poboljšavaju životnu situaciju konkretnog korisnika/korisnice ne temelje se na odluci ustanove, već obuhvaćaju pojedinačne intervencije/mjere koje su njemu/njoj potrebne.** Pružatelji usluga moraju imati više mogućnosti te je potrebno premostiti trenutačnu krutu razliku između povremene i sveobuhvatne podrške.

U **KATALOGU USLUGA**, Kanton definira koje usluge su dodatna pomoć, a s ciljem da se odgovori na različite potrebe u okviru povremene i sveobuhvatne podrške.

Sa svakim ponuditeljem usluga sklapa se **četverogodišnji ugovor**. Ugovor se sastoji od 3 dijela: opisa usluge, dogovorene naknade po pružanju usluge i kontrole i standarda kvalitete.

PRIMJER OPISA USLUGE: Intenzivna sveobuhvatna podrška

Djeci i adolescentima koji se nalaze u stresnoj životnoj situaciji pružaju se individualno prilagođene usluge stanovanja, opservacije od strane socijalnih pedagoga i psihologa, podrške i društvene integracije u određenom vremenskom periodu. Osigurana je konzularna maloljetnička psihijatrijska skrb i rad s roditeljima, a korisnici/korisnice školuju se u internoj školi davatelja usluga. Usluga “intenzivna pratnja” kombinacija je različitih vrsta podrške. Uključuje upravljanje slučajevima (koordinacija i suradnja sustava skrbi koji su usmjereni na složene individualne potrebe) i intenzivnu socio-pedagošku, psihološku i obrazovnu potporu u određenom okruženju skrbi.

OPIS USLUGE:

POSTAVLJENI CILJEVI:

PREPORUKE ZA USLUGAMA:

CILJ USLUGE:

Korisnici/korisnice podržava se u okviru dogovorenih ciljeva u njihovom emocionalnom, socijalnom, duhovnom, intelektualnom i fizičkom razvoju. Ostvaruju se psihološka i socijalna stabilizacija te socijalna integracija.

Djeca i mladi koji su u živjeli u izuzetno teškim okolnostima i koji su doživjeli različite krizne situacije u socijalno-pedagoškim ustanovama ili udomiteljskim obiteljima, koje nisu imale mogućnosti pružiti kvalitetnu uslugu koja odgovara specifičnim, složenim i individualnim potrebama.

Ugovor o intenzivnoj podršci potkrepljen je sadržajem, formom, opsegom i trajanjem, uzimajući u obzir dob i korisnikovu/korisničinu uključenost, nakon što se postigne stabilizacija i smirivanje situacije, dogovaraju se konkretni, ostvarivi i zakazani ciljevi te specificiraju uloge različitih suradnika u procesu.

Federacija, općine i KESB (ustanova za zaštitu djece), u određenom udjelu i uz određene uvjete, **financijski kompenziraju određene socijalne usluge**.

Finansijska kompenzacija **FEDERACIJA**

- ako su zadovoljeni kriteriji sukladno pravilniku i standardima kvalitete, **financira oko 20% troškova rada.**
- iako regulirana kantonalnim zakonom, savezna vlada može utjecati na standarde kvalitete socijalnih usluga i time spriječiti snižavanje kvalitete u kantonima (npr. zbog intervencija štednje).
- najvažniji standardi kvalitete savezne vlade:
 1. 80% osoblja mora imati diplomu iz područja socijane skrbi.
 2. Rukovodstvo podliježe pedagoškim i poslovnim zahtjevima upravljanja.
 3. Institucija ima licencirani i verificirani pedagoški program.
 4. Institucija upravlja standardima kvalitete.
 5. Institucije se provjeravaju svake četiri godine.

Finansijska kompenzacija **OPĆINE**

- naknada za dogovorene usluge, u slučaju dobrovoljnog smještaja, umanjena je za udio savezne vlade.
- općinama se vraća 50 % troškova putem podjele opterećenja, a financiraju se poreznim prihodima.

Finansijska kompenzacija **KESB**

- naknada za dogovorene usluge za civilno i kazneno smještanje, umanjena je za federalni udio.

U slučaju smještanja korisnika/korisnica iz drugih kantona, finansijska naknada se regulira drugim državnim propisima, a izvankontonalni smještaj mora biti registriran kod nadležnih tijela kantona u kojem se pruža usluga.

Kanton iz kojih korisnik/korisnica dolazi obvezuje se da će preuzeti nastale troškove ukoliko se zadovolje standardi i ako je izdana dozvola za pružanje usluge.

Eventualnu naplatu dospjelih dugovanja preuzima kanton u kojem se pruža usluga.

Tim se pravilnikom osigurava da kanton u kojem se pruža usluga ne mora plaćati usluge, već to radi kanton iz kojeg dolaze korisnici.

Plaćanje usluge se regulira do zadnjeg dana u mjesecu u kojem se usluga pruža ili najduže tijedan dana nakon pružene usluge.

MJERE PODRŠKE I ZAŠTITE DJECE I MLADIH

O S N O V N E M J E R E

DOBROVOLJNE

Uz suglasnost skrbnika i korisnika/korisnice.

GRAĐANSKOPRAVNE

Mjera KESB-a (ustanova za zaštitu djece) u slučaju rizika za korisnika/korisnicu, temeljem građanskog zakona.

KAZNENOPRAVNE

Polazište je kazneno djelo, a osnova kazneni zakon.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

FEDERACIJA

Ustav, zakonski temelji, standardi kvalitete, nadzor, djelomični finansijski doprinos

KANTON

Pravni temelji, propisi, zahtjevi kvalitete, nadzor, operativna licenca, financije, međukantonalno usuglašavanje, planiranje

NOSITELJI

INSTITUCIJE KANTONA I OPĆINA

ZAKLADE I UDRUGE

PRIVATNI POSLOVNI SUBJEKTI

DODATNA POMOĆ U ODGOJU

POSEBNO ŠKOLOVANJE ZA OSOBE S POTEŠKOĆAMA

STACIONARNI SMJEŠTAJ S/BEZ ŠKOLE

AMBULANTNA POMOĆ

PRAVNA SREDSTVA

MJERE SUDA ZA MALOJETNIKE

DOBROVOLJNE MJERE UZ PRISTANAK SKRBNIKA

SLUŽBENE MJERE KESB-A

USLUGE ZBOG POSEBNIH MJERA ZAŠTITE

SAVJETOVANJE I PODRŠKA

RANI ODGOJ
SAVJETOVANJE U ODGOJU
SOCIJALNO I PSIHIČKO SAVJETOVANJE
DNEVNI BORAVCI, ŠKOLE
RODITELJSKO-OBITELJSKO SAVJETOVANJE
ZA OSOBE S PROBLEMMIMA S OVISNOŠĆU

OPĆE MJERE

OBRAZOVANJE RODITELJA, PONUDA SLOBODNOG VREMENA, ODGOJ DJECE

MJERE PODRŠKE I ZAŠTITE DJECE I MLADIH U ŠVICARSKOJ

**U INSTITUCIJAMA SU VISOKI PSIHIČKI,
SOCIJALNI I OBITELJSKI PRITISCI NA
DJECU I MLADE, ZBOG ČEGA SU
SOCIJALNO-PEDAGOŠKI I
TERAPIJSKO-PSIHIJATRIJSKI MODELI
KOOPERATIVNOG RADA UVJEK
PRIORITY!**

MJERE POTPORE MOGU NA VIDLJIV
NAČIN SMANJITI TERET/PROBLEME
DJECE I MLADIH S MENTALNIM,
SOCIJALNIM I/ILI OBITELJSKIM
PROBLEMIMA.

Uključenost obitelji i
bližnjih povećava šanse za
promjenu.

POJEDINAČNO
PRILAGOĐENE MJERE, KOJE
PODRŽAVAJU ILI OLAKŠAVAJU
SAMOOGOVORNOST, PROMIŠLJANJE
I DONOŠENJE ODLUKA, IMAJU
POZITIVNIJI
UČINAK.

Obrazovanje
i ospozobljavanje, kao i
naknadna podrška,
poboljšavaju održivost
mjera.

Bliska suradnja između
disciplina poboljšava
održivost.

PREKID MJERA I POVRATAK
NA STARE ODNOSE TREBA
IZBJEGAVATI, AKO JE MOGUĆE.

* Navedene konstatacije zaključci su iz prikupljenih podataka kroz projekt
"EQUALS - osiguranje učinkovitosti kvalitete rada u socijalnim uslugama".

KESB USTANOVA ZA ZAŠTITU DJECE I ODRASLIH

ŠTO JE TO?

KESB je vrhovno tijelo na razini kantona koje izvršava zadatke iz područja zaštite djece i odraslih koji su mu dodijeljeni građanskim zakonom (ZGB) i pravilnikom o zaštiti djece i odraslih (KESG), a koje podliježe vanjskoj evaluaciji putem socijalnih službi pojedinih općina.

Postoji 11 kantonalnih KESB-ova i 1 građanski KESB.

KOME JE NAMJENJENO?

Ciljna skupina su **djeca čija je dobrobit ugrožena**, a čiji roditelji/skrbnici ne mogu/ne žele osigurati potrebnu pomoć/skrb.

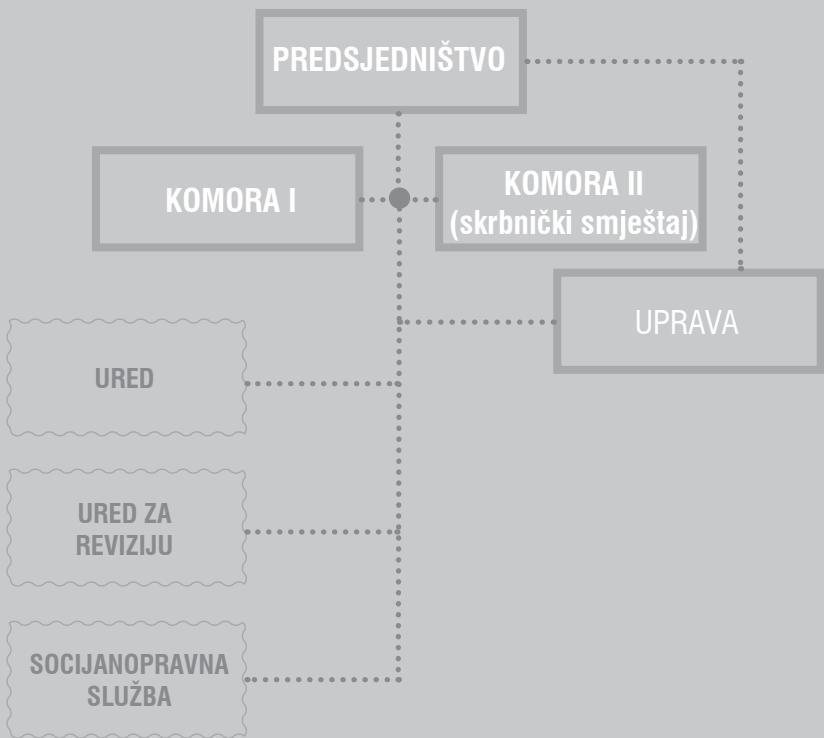
KOJI JE GLAVNI CILJ?

Glavni cilj je **provodenje odgovarajućih mjera zaštite radi ostvarenja najboljih interesa djeteta**, a kako bi se ono moglo razvijati tjelesno, psihički, moralno i društveno u slobodi i dostojanstvu.

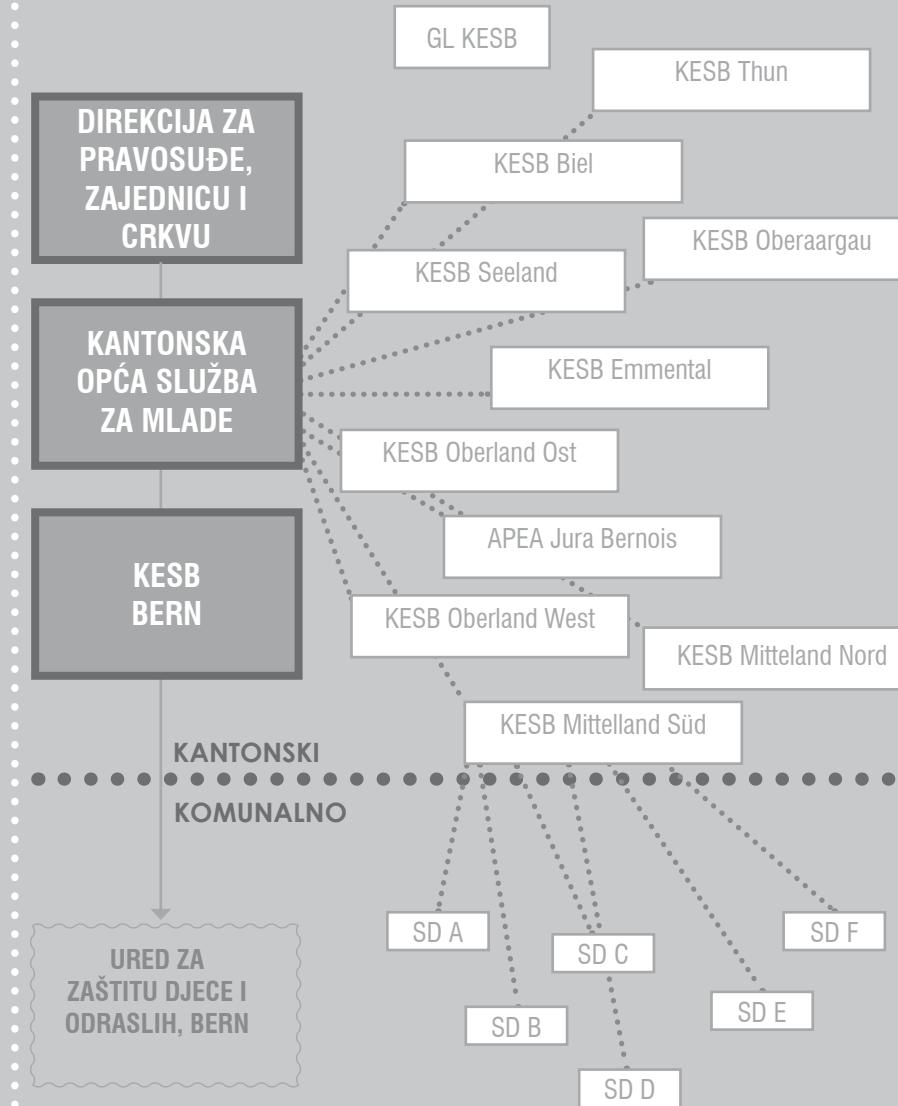
Šest je aspekata dobrobiti djeteta: materijalna dobrobit, zdravlje i sigurnost, odgojna dobrobit, odnosi s obitelji i vršnjacima, ponašanje i rizici, subjektivna dobrobit.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

Svaki je KESB interdisciplinarno specijalizirano tijelo koje se sastoji od najmanje tri člana i nadležnog tajništva. Upravno tajništvo podupire stručno tijelo, a sastoji se od socijalne pravne službe, revizora i odvjetničkog društva.

PRIMJENA U KANTONU BERN:

Djelovanje KESB-a temelji se na filozofiji da je ono:

- SOCIJALNI** (pruža potrebnu zaštitu i pomoć)
- KRIZNI** (interventni prag, subsidiarnost, brzina, stanje pripravnosti)
- INTERVENCIJSKI** (upravlja intervencijama)
- UPRAVNI** (upravlja rizicima, prioritetima i resursima)
- USLUŽNI** (usmjeren je na usluge, bez formalne pravne znanosti)
- CENTAR** (umreženost i suradnja).

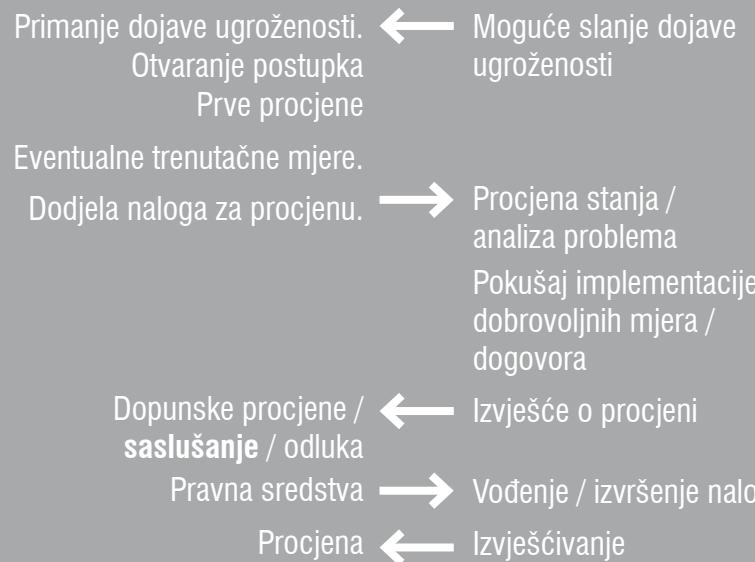

KAKAV JE PROCES?

KESB surađuje sa socijalnom službom (EKS) i ostalim specijaliziranim tijelima, ustanovama i uredima koji pružaju socijalne usluge. KESB upućuje nalog, vrši procjene i primjenjuje odgovarajuće mjere.

KESB

EKS

SVAKA OSOBA SMIJE DOJAVITI UGROŽENOST!
Ako nešto tjelesni, psihički ili spolni integritet djeteta smatra ugroženim, može to prijaviti službi za zaštitu djece!

Osobe u državnoj službi obvezane su dojaviti ugroženost, ako ju pri izvršavanju dužnosti opaze. Osim ako podliježu sankcijama kršenjem poslovne tajne, stručnjaci iz područja medicine, psihologije, njegi, skrbi, odgoja, obrazovanja, religije, sporta i socijalnog savjetovanja, a koji su ujedno u redovnom poslovnom odnosu i za ugrozu postoje konkretni dokazi, obvezni su prijaviti ugroženost djeteta.

Nadležnost KESB-a kao odgovornog tijela za zaštitu djece vezano je uz boravište djeteta ili njegovo prebivalište (ako dijete ne živi s roditeljima). U slučaju kad postoji otvoreni javni postupak o razvodu, odgovornost preuzima građanski sud, osim ako je postupak za zaštitu djece već otvoren pri KESB-u.

6 KATEGORIJA UGROŽAVANJA DJETETA:

1. ZANEMARIVANJE
2. TJELESNO ZLOSTAVLJANJE
3. DUŠEVNO ZLOSTAVLJANJE
4. SPOLNO ZLOSTAVLJANJE
5. KONFLIKT S ODRASLIMA
6. KONFLIKT AUTONOMIJE

Ugrožavanje dobrobiti djeteta odnosi se na ukupne okolnosti u kojima se može pretpostaviti ozbiljna mogućnost ugrožavanja tjelesne ili duševne dobrobiti djeteta i **nije nužno potrebno da se ta mogućnost već i ostvarila.**

STATISTIKA ŠVICARSKOG PEDIJATARSKOG DRUŠTVA IZ 2016. GODINE (u istraživanju je sudjelovala 21 klinika, s ukupno 1575 slučajeva):

PSIHIČKO ZLOSTAVLJANJE	36,9% (581)
TJELESNO ZLOSTAVLJANJE	23,3% (367)
ZANEMARIVANJE	20,3% (319)
SPOLNO ZLOSTAVLJANJE	19,4% (306)
MUNCHAUSENOV SINDROM BLIŽNJIH	0,1% (2)

MOGUĆI RAZLOZI UGROŽAVANJA / RIZIČNI FAKTORI

Tjelesna/psihička bolest	Ispodprosječna inteligencija
Zanemarivanje	Invalidnost
Seksualno zlostavljanje	Tjelesno zlostavljanje
Zapuštenost	Prekid veze
Loša integracija	Uznemiravanje
Jako mladi roditelji	Dislokacija
Tjelesno kažnjavanje	Nasilje
Siromaštvo	Psihičko zlostavljanje
Adolescencija	Izolacija
Konflikt s odraslima	Ovisnost

PREVENCIJA UGROŽAVANJA / FAKTORI ZAŠTITE

Dobra integracija	Dobro gospodarsko stanje
Izdržljivost	Dobro odgojno ponašanje
Starija životna dob	Gospodarska sigurnost
Dobra infrastruktura	Dovoljno prostora
Ljubav	Samopouzdanje
Zdravlje	Osjećaj zaštićenosti
Tolerancija za frustracije	Izdržljive veze
Sposobnost refleksije	Istinsko povjerenje
Umreženost	Dobra mreža odnosa
Sposobnost rješavanja konflikta	

PREGLED GRAĐANSKOPRAVNIH MJERA

N A Č E L A Z A Š T I T E D J E C E

UKLONITI UGROŽAVANJE DOBROBITI DJETETA

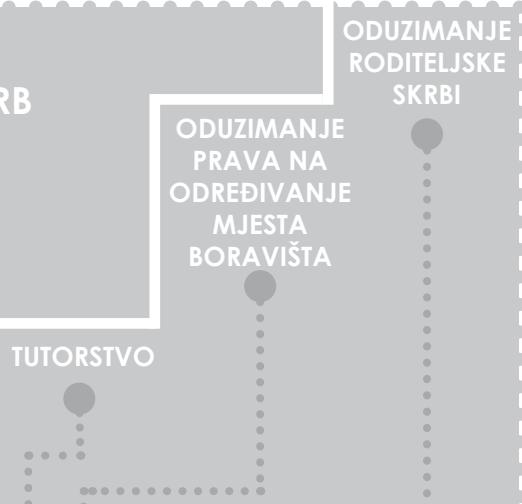
SUBSIDIJARNOST

KOMPLEMENTARNOST

PROPORCIONALNOST (nužnost, prikladnost, stupanj zahvata)

GRAĐANSKOPRAVNE MJERE ZA ZAŠTITU DJECE

RODITELJSKA SKRB

- opće odgjono tutorstvo
- posebne ovlasti
- ograničenje roditeljske skrbi
- ugrožavanje nije moguće odstraniti na drugi način
- na zahtjev roditelja ili djece
- zabrana povratka ako je drugo dijete s udomiteljima

- po službenoj dužnosti: neiskustvo, bolest, oskudica, odsustvo, manjak istinske skrbi, ...
- iz važnih razloga
- nakon predaje na posvajanje

STUDIJE SLUČAJA (PRIMJERI PRIMJENE KESB-OVIH USLUGA)

Studija slučaja 1:

Rodilište je prijavilo rođenje djeteta zbog sljedećih razloga:

1. Obitelj je loše integrirana u zajednicu, s poviješću čestih migracija.
2. Otac djeteta ima mentalni invaliditet.
3. Majka je tek nedavno doputovala iz zemlje podrijetla, ispodprosječne je inteligencije, problematičnog ponašanja u trudnoći (odbijanje liječničkih pregleda itd.)
4. Postoji sumnja na ugovoren brak, odnosno brak pod prisilom.
5. Majka je jako uplašena, u potpunosti preopterećena njegom dojenčeta, nije u stanju učiti.

POSLJEDICA:

Dijete je, za početak, ostalo u klinici. Ustanovljeno je da ga se može otpustiti u skrb tetke i tetka te da je za zaštitu djeteta dovoljno ambulantno praćenje. Roditeljima je oduzeta skrb i imenovan je skrbnik.

Studija slučaja 2:

Škola je prijavila situaciju sedmogodišnjeg djeteta zbog sljedećih razloga:

1. Dijete neopravданo nije školovano, a niti njegova starija braća i sestre (14 i 15 godina) ne idu u školu.
2. Roditelji su već poznati po nevoljnosti za suradnju.
3. Kućanstvo iz kojeg dijete dolazi poznato je po patološkom sakupljanju.
4. Kontakt sa skrbnicima je nemoguć već tjednima, roditelji su prijavili selidbu u Afriku.
5. Čini se da se obitelj zatvorila u stanu.

POSLJEDICA:

Nakon uzaludnih pokušaja stupanja u kontakt, roditeljima je oduzeto pravo na određivanje mesta boravišta. Djeca su smještena u dom, uz pomoć kantonske policije. Primijenjena je mjera tutorstva. Detaljne evaluacije pokazale su kako majka, koja uporno odbija suradnju sa školom, liječnicima, ustanovama itd. za dobrobit djece, ima određene psihičke smetnje.

Studija slučaja 3:

Tetak i tetka djeteta javili su se u vezi desetogodišnje nećakinje zbog sljedećih razloga:

1. Samohrana majka koristi neprimjerene odgojne metode. Dijete svakodnevno mora obavljati jako puno kućanskih poslova (čistiti, prati rublje, pripremati obroke itd.) i koristi neprimjerene kazne (dijete mora prespavati samo na podu u podrumu, djetetu se uskraćuju obroci, djetetu se uskraćuje ljubav).
2. Majka ne dopušta ocu (koji ne živi s djetetom i majkom) susrete s djetetom, dok djetetu govori da je otac preminuo.
3. Do sada je obitelj mogla utjecati na majku, ali su sada u svađi, a dijete je izolirano.

POSLJEDICA:

Dijete je oduzeto majci i smješteno kod članova obitelji. Za to vrijeme izvršena je procjena odgojnih sposobnosti majke te je, u početku, bio dopušten samo susret uz pratnju.

Studija slučaja 4:

Dječja klinika se javila u vezi trogodišnjeg djeteta zbog sljedećih razloga:

1. Djetetu je ruka zaglavila u lancu bicikla, što je rezultiralo jako dubokom ranom na dva prsta.
2. Roditelji su odmah došli s djetetom u kliniku da bi se ranu zaliječilo, no žestoki su protivnici cijepljenja te nisu dopustili cijepljenje djeteta protiv tetanusa.
3. Opasnost od katalepsije, prema liječničkoj procjeni, iznosi 50%.

POSLJEDICA:

Primijenjena je mjera uspostavljanja tutorstva. Zadatak je zakonsko zastupanje djeteta u medicinskim pitanjima, uz ograničavanje roditeljske skrbi na tom području.

PROGRAM EQUALS

ŠTO JE TO?

Program EQUALS je mrežni alat koji pruža ustaljene metode za standardiziranu dijagnostiku unosa i procesa koja se koristi za procjenu uspjeha rada u skrbi za djecu i mlade kombinacijom prakse i istraživanja.

U participativnom procesu identificiraju se resursi, naglasak je na djeci i mladima, prikupljaju se ciljevi i dokumentira razvoj događaja, a prikupljeni podaci se evaluiraju.

KOME JE NAMJENJENO?

Ciljna skupina su **stacionarne ustanove za skrb o djeci i mladima**, ali može se koristiti i u drugim sredinama u kojima se provodi socijalno-pedagoški terapijski rad s mladima, kao i za istraživačke projekte. U fokusu su sve suradnje koje podržavaju ranjive mlade ljude.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

Cilj je dobiti diferencirani opis pedagoških i psihijatrijskih potreba adolescenata i mladih odraslih osoba te biti u mogućnosti procijeniti tijek mjera standardiziranim alatom za procjenu ciljeva.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

EQUALS je mrežni alat, odnosno računalni program kojim se sakupljaju i obrađuju anamnestički i demografski podaci o evidentiranim klijentima koji služe kao baza projekata kao što su npr. "MAZ" i "JAEL".

Podaci ostaju kodirani i ne pohranjuju se daljnje informacije pomoću kojih se djeca, adolescenti, roditelji ili drugi mogu jasno identificirati. Dodjela podataka nekoj osobi moguća je samo za zaposlenike iz programa EQUALS, stoga oni uvijek snose dio odgovornosti i moraju dobiti suglasnost za obradu osobnih podataka ili uzeti u obzir pravni okvir koji se na njih odnosi.

Za korištenje programa plaća se godišnja licenca, a on je dostupan na mreži (korisnici sami moraju osigurati hardver). Smiju ga koristiti samo zaposlenici institucije korisnice, dok je proslijeđivanje podataka drugim institucijama ili privatnim osobama zabranjeno zbog kršenja zakona o autorskim pravima.

KAKAV JE PROCES?

PROCES SURADNJE I APLIKACIJE PROGRAMA SASTOJI SE OD 7 KORAKA:

- 1. Prije sklapanja sporazuma o suradnji:**
Pripreme za razjašnjenje otvorenih pitanja, odabir instrumenata i definiciju plana istraživanja.
- 2. Zaključenje sporazuma o suradnji.**
- 3. U vrijeme početka ankete:** tečajevi za timove.
- 4. Sljedećih 3 do 6 mjeseci nakon toga:**
rasprave o slučajevima u skupinama za probno tumačenje na temelju određenih slučajeva.
- 5. Sljedećih 12 mjeseci:**
Prva institucionalna procjena.
- 6. Nakon primanja evaluacija:**
Procjena u upravljačkoj skupini.
- 7. Završno - organizacija sastanaka otprilike jednom godišnje,** čiji se sadržaj temelji na specifičnim potrebama.

Ovim alatom dobiva se uvid u trenutna stanja ispitanika/ispitanica i ključne elemente istraživačkog interesa (kao što su npr. psihijatrijski simptomi, traumatska iskustva, dijagnoze, prevalencija psihičkih poremećaja, opće vještine, postizanje ciljeva), ali i njihove promjene tijekom vremena. Time se prati razvoj pojedinca i utjecaj/uspješnost programa/usluge koja se primjenjuje, a čime je omogućeno olakšano djelovanje u udabiru i prilagodbi pristupa radi postizanja boljih rezultata i efikasnijeg dostizanja ciljeva. Također, obradom podataka svih ispitanika te njihovom analizom, korelacijom i statističkom obradom omogućen je uvid u generalnu sliku ciljanih skupina i/ili određenih relevantnih tema.

Svaka institucija prima **godišnje izvješće o socio-pedagoškom napretku mladih uključenih u istraživanje**. Rezultati se odnose na posljednja mjerena, kao i na početne rezultate ispitanika/ispitanica, na postizanje dogovorenih individualnih pedagoških ciljeva, općih kompetencija i osnovnih psihometrijskih instrumenata.

Ovisno o tipu istraživanja i svrsi korištenja ovog programa, različite institucije koriste različite instrumente koji se temelje na samoprocjeni, procjeni drugih i zajedničkoj procjeni.

	SAMOPROCJENA	PROCJENA DRUGIH	ZAJEDNIČKA PROCJENA
ANAMNEZA		Anam	
“AUTOPORTRET”	Profil		
TRAUMATSKA ISKUSTVA	CTQ, ETI	ETI	
PSIHIJATRIJSKI PROBLEMI	YSR/YASR, MAYSI-2, HoNOSCA	CBCL/YABCL, TRF, MAYSI-2, HoNOSCA	
KVALITETA ŽIVOTA	ILHK	ILHK	
SAMOEFIKASNOST	SWE		
OSOBINE LIČNOSTI	JTCI, YPI		
OVISNOST	A.U.D.I.T., SDS, FTNA		
DELIKVENCIJA	KRIMI	Anam	
RODITELJSKI INTERES	PSS		
ZADOVOLJSTVO U INSTITUCIJI	ZUF		
OPĆE VJEŠTINE I POJEDIN. CILJEVI			AllgK, IZ
ŠKOLSKI CILJEVI ŠKOLSKE KOMPETENCIJE			SK, SZ

Program kojim se prikupljaju pojedinačni podaci osmišljen je tako da je sadržajem i dizajnom prilagođen djeci/mladima na način da doživljajno djeluje kao igra. Tako se, prilikom ispitivanja, stvara opuštena atmosfera za ispitanike/ispitanice, što olakšava proces, a ujedno se osigurava veća pouzdanost podataka i vjerodostojnost rezultata.

PONUDA PROGRAMA EQUALS

PROCJENE

Klijenti dobivaju godišnje izvješće u kojem su prikupljeni anamnestički i demografski podaci o evidentiranim ispitanicima/ispitanicama. Nadalje, opisano je njihovo zadovoljstvo, resursi i stres, kao i njihove promjene i postizanje ciljeva. Gdje je to moguće, rezultati se uspoređuju s referentnim uzorkom koji čine vršnjaci iz drugih institucija. Procjene se prilagođavaju potrebama klijenata.

PODRŠKA

Klijentima se omogućuje tehnička podrška, čak i uz izuzetno složene tehničke poteškoće.

RADIONICE

Prema dogovoru s klijentima se mogu ustupiti podaci i/ili edukacije o specifičnim temama (npr. "Djeca roditelj s psihičkim oboljenjima", "Specifični poremećaji", "Uvod u obrazovanje o traumi").

BROJKE I ČINJENICE

NEKI OD REZULTATA I ZAKLJUČAKA PROIZAŠLIH IZ PROGRAMA EQUALS

TRENING

Iako je tijekom razvoja softvera pažnja posvećena intuitivnom dizajnu korisničkog sučelja, korisnicima se pruža usluga uvodnog treninga zaposlenika. Tijekom treninga objašnjavaju im se i približavaju sve funkcije i potencijali EQUALS-a, čime im se omogućuje učinkovit rad s tim alatom.

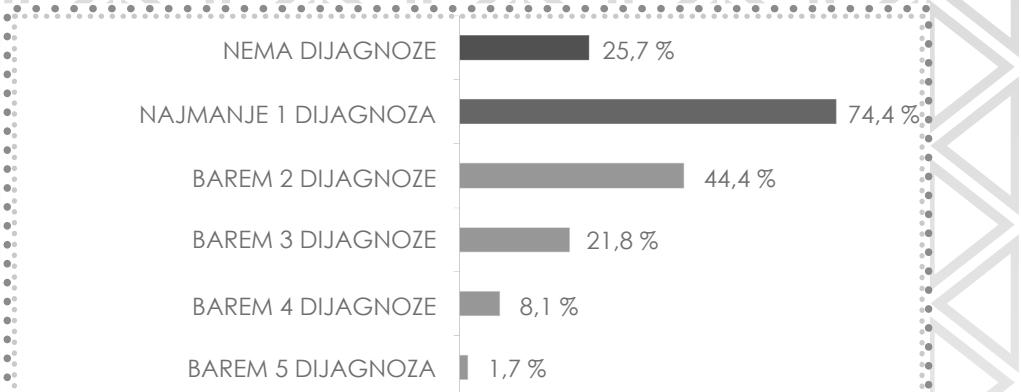
“Djeca i mladi iz socijalno-pedagoških institucija izloženi su jakim psihosocijalnim pritiscima, zbog čega imaju veliku potrebu za podrškom i poticajem.”

“Pedagoško-terapijske mjere u institucijama djeluju, unatoč velikom opterećenju korisnika.”

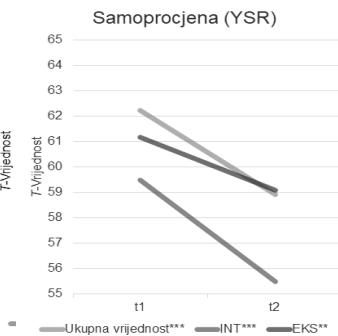
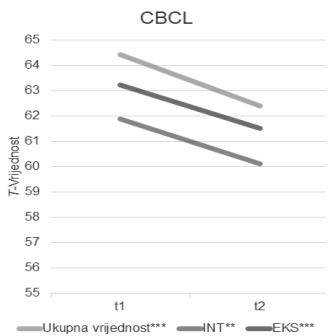
“Iako su situacije tijekom podrške opterećujuće, dokazano je da se tijekom vremena i primjenom adekvatnog pristupa smanjuju.”

Najčešće dijagnoze:

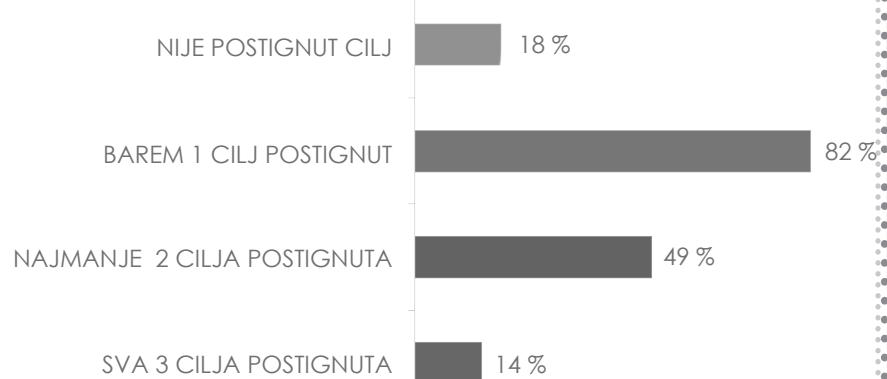
KATEGORIJA ICD-10	N (%)	PODKATEGORIJE	N (%)
F9 Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i u adolescenciji	237 (49,4%)	Hiperkinetički poremećaji	28 (5,8%)
		Hiperkinetički poremećaji ponašanja	64 (13,3%)
		Poremećaji ponašanja	81 (16,9%)
		Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja	63 (13,1%)
F6 Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih	106 (24,1%)	Emocionalno nestabilna ličnost	19 (4,3%)
		Poremećaj ličnosti, neoznačen	12 (2,7%)
		Miješani i ostali poremećaji ličnosti	42 (9,6%)
F1 Psihički poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari	71 (14,8%)	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom	17 (3,5%)
		Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem kanabinoida	53 (11,0%)
		Sindrom ovisnosti	18 (3,8%)
		Štetna uporaba psihoaktivnih tvari	53 (11,0%)
F4 Neurotički poremećaji, poremećaji vezani uz stres i somatoformni poremećaji	70 (14,6%)	Poremećaji anksioznosti	37 (7,7%)
		Akutna reakcija na stres & posttraumatski stresni poremećaj	19 (4,0%)
		Poremećaji prilagodbe	20 (4,2%)

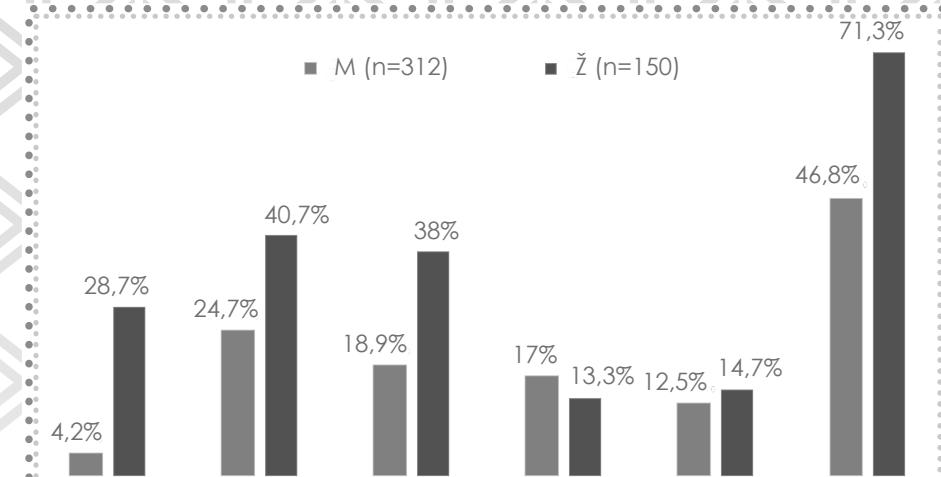
PREVALENCIJA MENTALNIH POREMEĆAJA

PSIHIJATRIJSKI SIMPTOMI TOKOM VREMENA

POJEDINAČNO POSTIZANJE CILJA

TRAUMATSKA ISKUSTVA

OBRAZOVANJE U VISOKIM STRUKOVNIM ŠKOLAMA ŠVICARSKE ZA SOCIJALNE PEDAGOGE I SOCIJALNE RADNIKE

Švicarski obrazovni sustav omogućuje obrazovanje budućih socijalnih pedagoga i socijalnih radnika i usavršavanje onih već zaposlenih u visokim strukovnim školama.

Dva su glavna apekta obrazovnog sustava:

1. Student treba razumjeti i znati povezati teoriju i praksu.
2. Student paralelno treba pratiti svoj osobni razvoj.

Koncept obrazovnog sustava temelji se na što ranijem uključenju studenata/studentica u praktični rad, a praksa i područje znanosti se usko isprepleću. Strukovni su studiji zakonom obvezani znanstvena postignuća/uvide primjenjivati u praksi, a rezultate istraživanja implementirati u nastavu, zbog čega je studij u tijeku s najnovijim znanstvenim istraživanjima.

Praktična nastava je obavezna za sva zanimanja u djelatnosti socijalnog sustava, bilo da se radi o socijalnom radu ili socijalnoj pedagogiji. U prve 3 godine, odnosno na prediplomskom studiju, praktični rad je vrlo intenzivno zastupljen, a ujedno predstavlja preduvjet za naknadnu specijalizaciju/usmjerenje u znanstveno područje. Preduvjet za upis je preporuka jedne od organizacija socijalnog sustava koja se dobiva na temelju stečenog volonterskog iskustva, a potrebno je i osigurati mjesto za održivanje prakse tijekom studija. Time se osigurava profesionalnost budućih djelatnika i **ne postoji potreba za polaganjem stručnih ispita**.

Različiti obrazovni smjerovi imaju isti koncept studiranja:

1. godina sastavljena je od predavanja općeg usmjerenja, koja su temelj za nastavak obrazovanja.
2. godina sastavljena je od praktične nastave s uključenom supervizijom i radom na projektima.
3. godina uključuje nastavu kao nadogradnju i usmjeravanje na stečeno znanje i iskustvo.

PRAĆENJE PRAKSE I KONTROLA KVALITETE

Praćenje prakse kontinuirano obavlja odgovorna osoba, koja je ujedno i kontakt za studente i mentore za direktna pitanja u vezi obavljanja praktičnog rada. Ona podržava i savjetuje po potrebi, u pogledu ispunjenja ciljeva učenja i ocjenjivanja te daje podršku u konfliktnim situacijama.

Koordinacija praktičnog rada provodi se provjerom, nadgledanjem i praćenjem pedagoških koncepata obrazovnih institucija, i to:

- provjerom sposobnosti/osposobljenosti mentora
- odredbom i podrškom mentora
- redovnim vođenjem informativnih razgovora sa studentima i mentorima
- pružanjem pomoćnih sredstava i dokumenata za praktičnu nastavu
- umrežavanjem sa drugim školama i osobama odgovornim za praksu

LICENCIRANJE U SUSTAVU IZVEDBE PRAKSE

Kako bi mogle pružati usluge obavljanja prakse, socijalne organizacije moraju prethodno ispuniti uvjete za praktičnu obuku, a čija je osnova federalni kurikulum. Institucije za praktično obrazovanje moraju imati integriran koncept obuke prilagođen njihovoju ustanovi. Kontrolno je tijelo provedbe visoka strukovna škola. Po ispunjenju svih uvjeta dobiva se dozvola na 5 godina.

Organizacije surađuju s visokim strukovnim školama, djeluju u funkciji pedagoškog poslodavca i pružaju okvirne uvjete za praktično obrazovanje, omogućuju osposobljavanje te razvoj ciljeva učenja. Studenti, osim stjecanja kompetencija, rade na razvoju vlastite odgovornosti te se uče suočavati s pogreškama i konfliktima.

Osim samih organizacija, licencirani, odnosno certificirani moraju biti i voditelji organizacija i voditelji prakse (mentorji).

VODITELJ ORGANIZACIJE

- priprema koncept treninga; osigurava njegovo licenciranje i ažuriranje
- pruža potrebne resurse
- potpisuje ugovor o obuci
- provodi kantonalne propise
- obavještava školu o kadrovskim ili strukturnim promjenama koje su relevantne za obavljanje prakse

VODITELJ/VODITELJICA PRAKSE

- Ima licencu kao voditelj/mentor i nastavlja se usavršavati
- snosi odgovornost za učenje i podržava proces obuke
- određuje ciljeve učenja i individualni plan obuke
- redovito održava razgovore o praksi
- ocjenjuje i procjenjuje studente/studentice

INTEGRACIJA I TRANSFER ZNANJA

Student/studentica ima glavnu odgovornost u procesu obrazovanja i napretku učenja. Od njega/nje se očekuje aktivno sudjelovanje u procesu definiranja i provedbe ciljeva učenja te osiguravanje nesmetanog protoka informacija između svih sudionika pedagoškog procesa (škola, mentor,student/studentica). Također je odgovoran/odgovorna za autorefleksiju i procjenu svog praktičnog znanja/iskustva i stručnog postupanja.

Protok informacija između svih sudionika pedagoškog procesa, kao i integracija znanja, omogućeni su i osigurani obavljanjem godišnjih razgovora, pravovremenim informiranjem o promjenama i zajedničkom definicijom ciljeva učenja.

U relaciji **student/studentica-sustav prakse (socijalne organizacije)** obavljaju se kontinuirani razgovori, radi se na zajedničkom razvoju ciljeva učenja i osigurano je vođeno učenje u praksi.

U relaciji **visoke strukovne škole-sustav prakse (socijalne organizacije)** održaju se redovne informativne analize, konferencije, a institucije se međusobno pravovremeno informiraju o odgovornostima i promjenama.

Teorijsko-praktični transfer studenti/studentice osobno primjenjuju i prikazuju izradom portfelja, radom na projektu, radom na slučaju, uvođenjem novih teorija u stručni tim, a praktično iskustvo primjenjuju i u nastavi.

OBRAZOVANJE SOCIJALNIH RADNIKA

Socijalni radnici obrazuju se na kvalificiranim sveučilištima primjenjivih znanosti, kao što je, na primjer, Kvalificirano sveučilište primjenjivih znanosti Bern (BFH; Berufsbefähigende Fachhochschule), na odsjeku za socijalni rad.

Obrazovanje socijalnih radnika je najviše usmjereni na praksu. Otpriklike jedna trećina studija provodi se u praktičnom radu. Postoje dva praktična modula (stažiranje) od 5 do 6 mjeseci. Tijekom svog rada u organizacijama, studenti/studentice su vođeni od strane licenciranih voditelja praktičnog rada, a detaljno ih prati jedna licencirana osoba sa sveučilišta. Tijekom izvedbe praktičnih modula, studenti posjećuju sveučilište jednom tjedno (supervizija, teorijsko-praktične radionice).

SOCIJALNI
RAD

INTEGRACIJA
MULTIDISCIPLINARNOST

SRODNE
ZNANOSTI

PODRUČJA PRAKTIČNIH MODULA:

- Rad sa starijim osobama
- Radna integracija, profesionalne mjere
- Rad s obiteljima, obiteljsko savjetovanje, podrška obitelji
- Rad s osobama s fizičkim ili mentalnim poteškoćama
- Rad sa beskućnicima
- Socijalni rad poslovnih organizacija
- Rad s ovisnosti, rad na ulici, savjetovanje o ovisnosti
- Rad u zajednici, razvoj zajednica, kvartova
- Promocija zdravlja i prevencija rada
- Zdravstvena zaštita/socijalne ustanove za djecu i adolescente
- Zaštita djece i odraslih
- Kršćanski socijalni rad, socijalna dijakonija
- Rad s migrantima
- Rad s djecom i mladima
- Podrška žrtvama
- Bolnička socijalna služba (psihijatrija, klinika, palijativna skrb i hospicij)
- Školski socijalni rad
- Socijalna pomoć
- Zatvor, probacija, sudska pomoć

OBRAZOVANJE SOCIJALNIH PEDAGOGA

Socijalni pedagozi obrazuju se na visokim strukovnim školama (HF; Höhere fachshulen), kao što je na primjer Visoka strukovna škola Bern (BFF; Berufs, Fach und Fortbildungsschule Bern). Osim obrazovanja socijalnih pedagoga, na visokim strukovnim školama, u sklopu zasebnih programa, obrazuju se i odgajatelji i budući menadžeri u poslovnom upravljanju.

Obrazovanje socijalnih pedagoga je također usmjereno na praktični dio, odnosno **praktična nastava je jednaka u obrazovanju socijalnih radnika i socijalnih pedagoga.**

Obrazovni program obuhvaća prilagođen koncept s fokusom na promociji socijalnih i osobnih kompetencija, jačanju praktične obuke kroz pažljivo praćenje i detaljnu procjenu procesa učenja u praksi i na području kombiniranog učenja.

PRISTUP RADU BFF-A TEMELJI SE NA 6 POSTULATA:

“Sudjelujemo i drugima dopuštamo sudjelovati.”

“S ljudima i okolinom postupamo s poštovanjem.”

“Djelujemo svjesni korisnika i dosljedno usmjereni cilju.”

“Zanimamo se za novo i otvoreni smo za promjene.”

“Obraćamo pažnju na nejednakost i našim radom doprinosimo jednakosti.”

“Radujemo se uspjesima i učimo iz vlastitog iskustva.”

CJELOŽIVOTNO UČENJE

Cjeloživotno učenje odnosi se na specijalizacije i odgovarajuće certificirane programe usavršavanja na svim razinama obrazovanja. Iako je u Švicarskoj rijetko da su se strukovne škole integrirale u visoke škole, dobar primjer institucije s takvom ponudom je Visoka strukovna škola Bern (BFF; Berufs, Fach und Fortbildungsschule Bern).

3 su glavna modula cjeloživotnog učenja na BFF-u, a s glavnim ciljem osiguravanja kvalifikacije i zaposlenja:

1. **Upravljanje/rukovođenje**, što obuhvaća specijalizirane tečajeve i pripremne tečajeve za stručne ispite.
2. **Skrb**, što obuhvaća specijalizirane tečajeve s fokusom na medijsku i sistemsku socijalnu pedagogiju.
3. **Obuka voditelja praktične nastave**, što obuhvaća specijalizirane certificirane tečajeve i osnovne tečajeve za strukovne nastavnike.

PRAKTIČNI RAD u sklopu cjeloživotnog učenja za socijalne pedagoge i odgajatelje provodi se 2 puta godišnje s 25 sudionika.

Uvjet je upisa najmanje godinu dana profesionalnog iskustva nakon završetka visoke škole/socijalne pedagogije/odgoja djece. Program obuhvaća 15 dana tečaja u razdoblju od 12 mjeseci, od kojih ukupno prisutstvo mora biti minimalno 80%, a vrijeme provedeno na samostalno učenje 300 sati.

Pohađanjem jednog tečaja stječe se pravo na polaganje 3 stručna ispita i stjecanje odgovarajućeg certifikata:

1. Certifikat praktične izobrazbe socijalnog pedagoga / odgajitelja djece
2. Kantonalna potvrda o stručnom osposobljavanju (vrijedi u cijeloj Švicarskoj)
3. SVEB certifikat - voditelj praktične nastave/mentor

OSPOSOBLJAVANJE VODITELJA/VODITELJICA

PRAKSE obuhvaća praktičnu obuku, odnosno sustavno, planirano i strukturirano učenje u praksi koje je ujedno povezano sa školskim učenjem. Nakon završetka obuke, polaznici/polaznice moraju moći znati orijentirati se u praktičnoj nastavi na rad, organizirati se te moći pratiti proces učenja koji obuhvaća kontrolu, sigurnost i mogućnost procjene.

TEMATSKE SASTAVNICE OBUKE

UVOD I KONTEKST

Obuhvaća uvid u sustav obrazovanja, definiciju ciljeva i osmišljavanje sadržaja učenja.

ORGANIZACIJA PRAKTIČNE NASTAVE

Obuhvaća izradu plana i strukture, metode obrazovanja odraslih i kvalifikaciju.

DIZAJN PROCESA

Obuhvaća osmišljavanje sadržaja učenja, rad na komunikaciji, suočavanje sa izazovima, upravljanje, a fokus je na poslovnom identitetu, različitosti, vidljivosti procesa učenja i evaluaciji.

ČETIRI DOKAZA KOMPETENCIJA:

1. SVEB certifikat, na temelju ispita.
2. Dokaz o planiranju tri partnerska sastanaka vezana za učenje/protokol.
3. Osobni dnevnik - refleksija procesa osobnog učenja.
4. Pismena dokumentacija i evaluacija individualne praktične nastave.

5 FAZA PRAKTIČNOG OBRAZOVANJA

FAZA ORIJENTACIJE

DJELOVANJE BEZ RAZUMIJEVANJA

RAZUMIJEVANJE NAKON DJELOVANJA

RAZUMIJEVANJE PRIJE DJELOVANJA

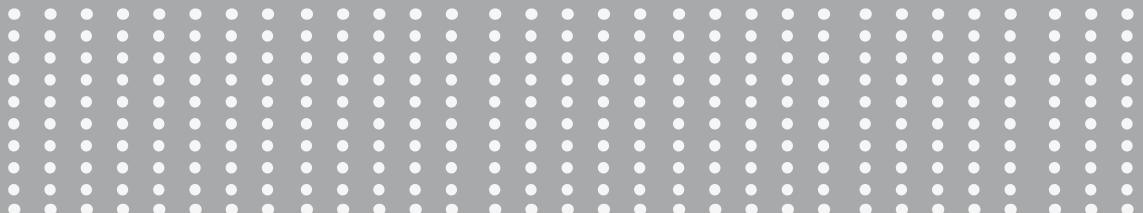
ISTOVREMENO RAZUMIJEVANJE I DJELOVANJE

P R E G L E D

ORGANIZACIJA PRUŽATELJICA SOCIJALNIH USLUGA

izbor iz primjera dobrih praksi
socijalnog sustava Švicarske:

**Zaklada Viktorija Richigen
NAG-hitne intervencije za mlade
Projekt Alp gAG
BEO Heimgarten
SORA-fleksibilni savjeti i podrška**

ZAKLADA VIKTORIA RICHIGEN, Richingen

ŠTO JE TO?

Zaklada Viktoria Richigen organizacija je specijalizirana za provedbu mjera usmjernih na mlade. Pruža socio-pedagošku podršku u razvoju, usmjerena je na rješavanje poteškoća i podržana od strane Kantona Bern.

Nudi 41 mjesto u zatvorenim tranzitnim, prijelaznim i otvorenim skupinama. Služi socijalno-pedagoškom i terapijski usmijerenom odgoju, podršci, osposobljavanju i obrazovanju (stjecanje profesionalne kvalifikacije) mladim ljudi koji se nisu mogli nositi sa svojom trenutnom životnom situacijom i uspješno integrirati u postojeće društveno okruženje.

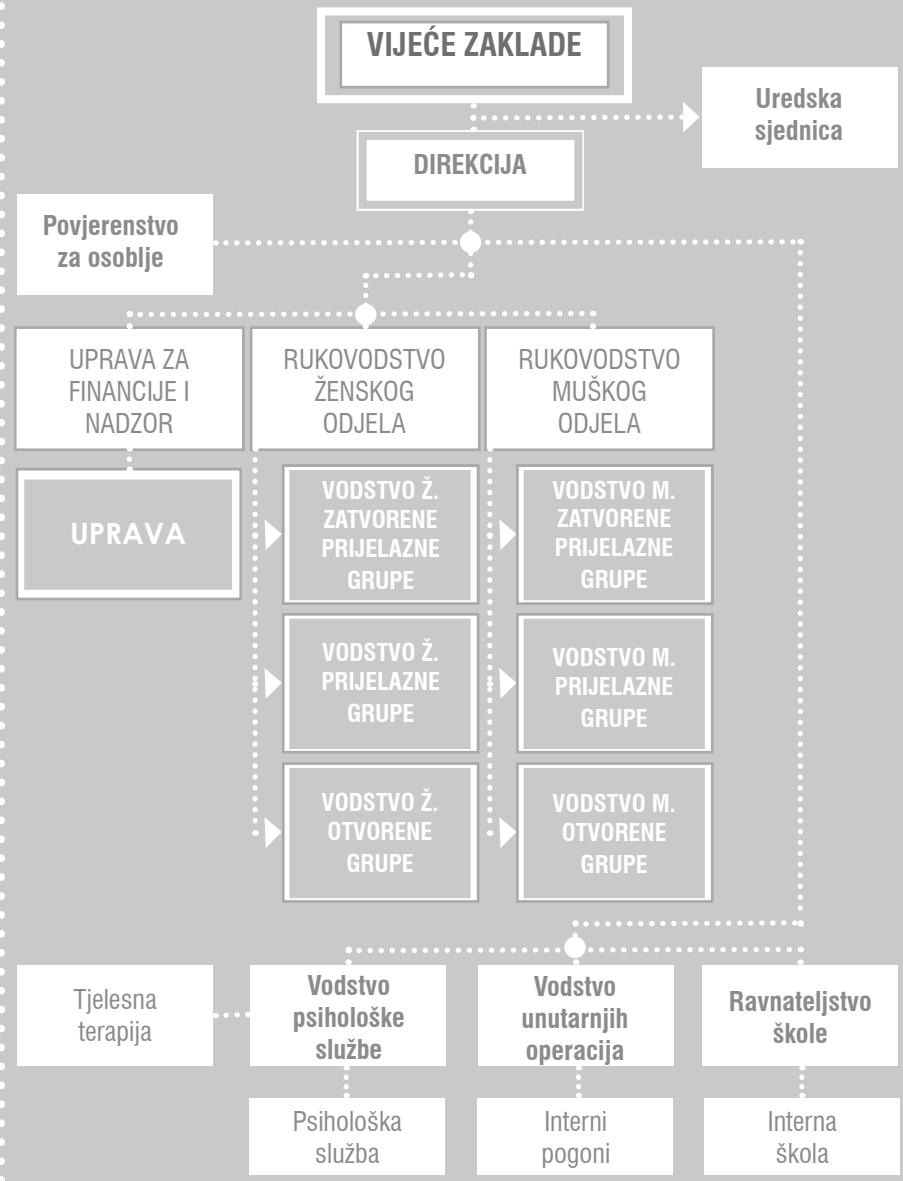
KOME JE NAMJENJENO?

Ciljna skupina su **mladi oba spola u dobi od 12. do 22. godine**, upućeni temeljem građanskopravnih odrednica (do punoljetnosti) ili kaznenopravnih odrednica (do 22. godine), koji se nisu mogli nositi sa svojom životnom situacijom i uspješno integrirati u postojeće društveno okruženje te **postoji rizik od opasnosti za njih same ili njihovu okolinu**.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

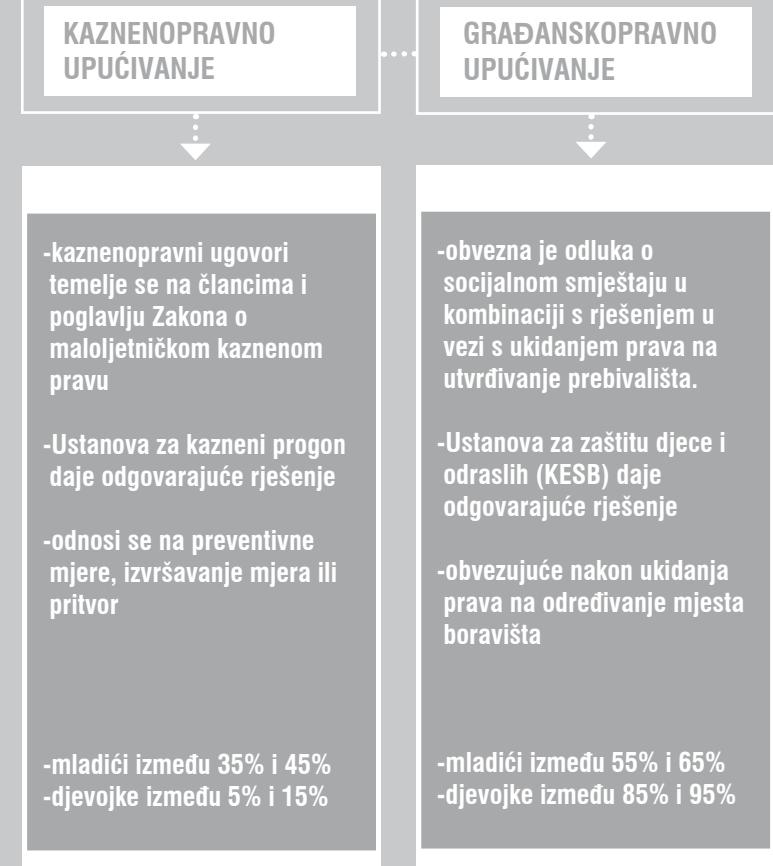
Opći ciljevi usmjereni na korisnike su: **planiranje ciljeva i poboljšanja opće životne situacije, planiranje i preporuka mjera, unaprjeđenje socijalnih kompetencija, poboljšanje akademске i poslovne perspektive**. Glavne zadaće su socijalno-pedagoškog i terapeutskog usmjerjenja te obuhvaćaju odgoj, skrb, školovanje, strukovno obrazovanje i usavršavanje te uključuju **pratnju mladih u pronalaženju neovisnog, samoodgovornog i društveno prihvatljivog načina života**.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

KAKAV JE PROCES?

PROCES PRIJEMA počinje **građanskopravnom ili kaznenopravnom uputom**, a prilikom ulaska moraju biti ispunjeni određeni uvjeti.

KRITERIJI ZA SMJEŠTAJ:

- postojanje pedagoške, socijalne ili psihosocijalne indikacije za stacionar s odgovarajućim ciljem.
- postojanje uobičajene ili blago smanjene sposobnosti školskog obrazovanja.
- mladi ljudi koji govore i razumiju njemački jezik.
- dostupno je odlaganje i odobrenje troškova.
- kriteriji za izvanredne situacije su razjašnjeni.

KRITERIJI ZA ODBIJANJE/ISKLJUČENJE:

- akutna opasnost za sebe i/ili druge.
- teška tjelesna, psihološka ili kognitivna oštećenja.
- psihijatrijske dijagnoze koje zahtijevaju intenzivnu terapijsku podršku.
- izraženi problemi s ovisnošću koji zahtijevaju fizičko povlačenje i/ili terapijsku podršku.

Životna područja rodno su odvojena kako bi se moglo baviti rodno specifičnim temama, ali se dnevna struktura temelji na mješovitoj ponudi s ciljem da mladi u instituciji nauče živjeti zajedno u međusobnom poštovanju.

PONUDA ZAKLADE VIKTORIJA RICHIGEN

Zaklada Viktorija Richigen je specijalizirana institucija u kantonu Bern koja, prema zakonu o mjerama ograničenja slobode u kaznenom sustavu za mlade i provedbi mjera zaštite djece (FMJG), **smije ponuditi usluge boravka u stambenim skupinama zatvorenog tipa.**

Boravak u stambenim zajednicama Zaklade moguć je za mlade iz cijele Švicarske (zastupljenost mlađih izvan kantona Bern je između 45% i 55%).

Ima na raspolaganju 41 mjesto, od čega ih je 17 u zatvorenim tranzitnim skupinama.

Aktivno surađuje s obitelji, bližnjima i nadležnim tijelima, a po potrebi uključuje i vanjske stručnjake. Sistemsko savjetovanje za obitelji nudi podršku u oblikovanju, izgradnji ili stabilizaciji odnosa između roditelja i njihova djeteta.

stambena zajednica ZATVORENOG TIPOA

- trajanje boravka je obično tri mjeseca.
- boravak je zamišljen kao krizna intervencija, a ne kao dugoročna mogućnost smještaja.**
- u četiri faze boravka korisnici/korisnice se ocjenjuju s obzirom na njihovo ponašanje, što im omogućuje postupno vraćanje slobode (izleti u pratnji/bez pratnje, posjeti, slobodni vikendi).
- u jednoj stambenoj zajednici osigurano je 6 mesta za žene i 8 mesta za muškarce.

stambena zajednica POLUOTVORENOG TIPOA

- trajanje boravka ovisi o individualnom procesu razvoja.
- uključuje postupno formiranje strukturiranog okvira i istovremeno nudi mogućnost preseljenja natrag u zatvorenu prijelaznu skupinu.
- fokus je na individualnom razvoju, promicanju socijalnih vještina i školskoj i/ili profesionalnoj orientaciji.**
- postupno vraćanje slobode na temelju faznog plana, čime se testira neovisnost i učvršćuju osobne vještine.
- u jednoj stambenoj zajednici osigurano je 6 mesta za žene i 6 mesta za muškarce.

stambena zajednica OTVORENOG TIPOA

- trajanje boravka ovisi o individualnom procesu razvoja i stupnju neovisnosti korisnika/korisnica.
- zadaci su socijalna, školska i profesionalna integracija mlađih, ali i podrška u njihovoj neovisnosti i osobnoj odgovornosti.
- spremnost definiranja vlastitih ciljeva preduvjet je za smještaj u ovaj tip stambene zajednice.**
- osigurano je 6 mesta za žene i 6 mesta za muškarce.

VANJSKO STAMBENO PODRUČJE

Smještaj izvan ustanove/djelomična skrb.

DISCIPLINSKE I SIGURNOSNE MJERE

Životni ritam, dnevna struktura i terapije prilagođavaju se tako da odgovaraju potrebama trenutne situacije korisnika/korisnice.

OBRAZOVANJE/ DNEVNA STRUKTURA

-Zaklada nudi mogućnost pohađanja interne škole s individualnim lekcijama i razinama, kao i mogućnost pohađanja javne škole (u pojedinim slučajevima).

-zatvoreni studiji i tvrtke odgovorne su za zapošljavanje i radno osposobljavanje s ograničenim mogućnostima stručnog osposobljavanja (Švicarski savezni strukovni certifikat EBA / Savezni certifikat o sposobnosti EFZ).

INTERNA ŠKOLA:
RAZRED A - srednjoškolska razina (uobičajen stupanj nadarenosti)
RAZRED B - usmjeren na traženje zanimanja
RAZRED C - srednjoškolska razina uz podršku
RAZRED D - skraćeni boravak

INTERNAL POGON I ZA OBRAZOVANJE I ZAPOSLENJE:
ateljei, kuhinja, domaćinstvo, vrtlarenje, slikarstvo, tehnička služba, tehničko održavanje

TERAPIJA

-Zaklada nudi individualnu i grupnu psihoterapijsku podršku, koja se za klijente/klijentice zajednica zatvorenog tipa podrazumijeva sama po sebi, a za one poluotvorenog i otvorenog tipa se pruža na zahtjev.

PSIHOLOŠKA SLUŽBA:

- kod tek pristiglih korisnika/korisnica zatvorene tranzitne skupine obavlja procjenu ugroženosti
- obavlja krizne intervencije
- obavlja procjene pomoći psiholoških testiranja
- pruža usluge psihoterapije u prisilnom kontekstu (jedan na jedan i grupno)
- obavlja sustavne razgovore s obiteljima

TJELESNA TERAPIJA:

- poticanje znanja o vlastitom tijelu
- upoznavanje nove forme držanja i ublažavanje tjelesne napetosti
- svjesno otkrivanje korelacije tjelesnog i psihičkog stanja
- obavezna za zatvorene skupine, na zahtjev dostupno ostalim skupinama

Kako su korisnici/korisnice izrazito kompleksni slučajevi, Zaklada ima **strog definiran sigurnosni model postupanja**, koji često obuhvaća određeni stupanj oduzimanja slobode i primjenu disciplinskih sankcija.

NADLEŽNOST ZA DISCIPLINSKE MJERE ODUZIMANJA SLOBODE RAZINA DIREKCIJE

- STROGO ZATVARANJE (najviše 7 dana); kontakti odobreni samo u iznimnim situacijama
- LAKO ZATVARANJE (najviše 21 dan, nakon čega mora uslijediti barem 1 dan slobode); kontakti strogo ograničeni

RAZINA SURADNIKA

- NALOZI (suspenzija u sobi, najviše četiri sata zbog kršenja kućnog reda ili pravila skupine)

SIGURNOSNE MJERE

ALARMIRANJE - PRIMJENA SILE - VEZANJE RUKU I NOGU - PREGLED TIJELA, VLASNIŠTVA I SOBE - KONTROLA URINA
zbog

AKUTNOG UGROŽAVANJA SEBE I/ILI DRUGIH, BIJEGA,
NESREĆE/BOLESTI, SMRTNOG SLUČAJA (ili rizika od istog)

CILJ DISCIPLINSKIH SANKCIJA
ODRŽAVATI
I OSIGURAVATI
UREĐENI SUŽIVOT U
USTANOVI KAO TEMELJNI
PREDUVJET PEDAGOŠKOG RADA.

JAČATI SVIJEST O ODGOVORNOSTI MLADIH ZBOG
POZITIVNOG UTjecaja NA NJIHOVU USPJEŠNU INTEGRACIJU
U DRUŠTVENU OKOLINU TE PRONALAŽENJE NEOVISNOG,
SAMOOGOVORNOG I DRUŠTVENO PRIHVATLJIVOG NAČINA ŽIVOTA.

NAG HITNE INTERVENCIJE ZA MLADE, Bern

ŠTO JE TO?

NAG je odjel Centra za kompetencije Schlossmatt u Bernu koji se bavi pružanjem usluga kriznih intervencija za mlade u dobi od 14 do 19 godina.

Preduvjet za prihvatanje su indikacije akutne ugroze osobnog i društvenog razvoja i/ili psihološke stabilnosti i integriteta. U suradnji s obiteljima i odgovornim nalogodavnim tijelom koje je izdalo uputu za prijem, razrađuju se smislena i prikladna rješenja.

KOME JE NAMJENJENO?

Ciljna skupina su **mladi od 14. do 19. godine u kriznoj situaciji i bez primjerene podrške**.

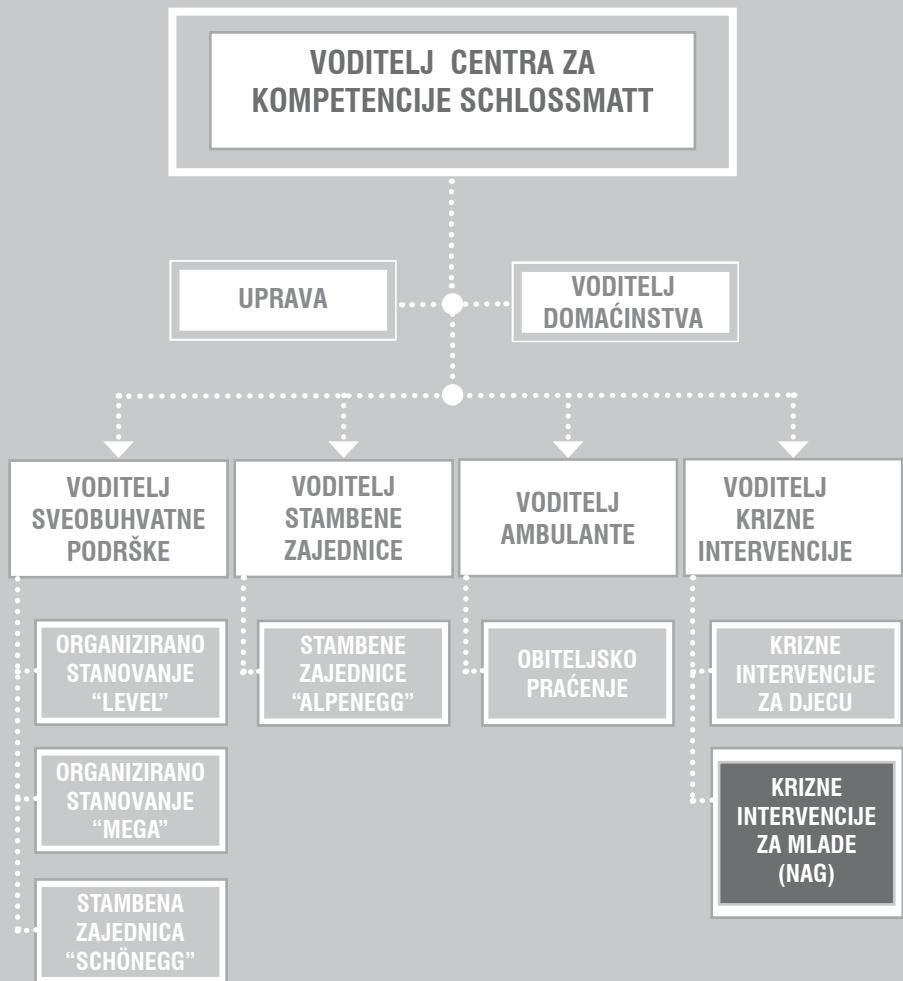
Dužina boravka je fleksibilna, ali ograničena na period u trajanju od **maksimalno 3 mjeseca**.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

Glavni ciljevi su **osiguravanje dobrobiti i zaštite mladih te stabilizacija i podrška njihovih obitelji**.

Preduvjet za prijem je akutna ugroza osobnog i društvenog razvoja, psihološke stabilnosti i integriteta. **Smislena i prikladna rješenja razrađuju se zajedno s obiteljima i nadležnim tijelima**.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

KAKAV JE PROCES?

Proces hitne intervencije NAG-a započinje osobnom dobrovoljnom prijavom klijenta/klijentice ili po nalogu nadležnih tijela.

PRVI KORAK je telefonski kontakt čiji je cilj provjeriti situaciju, pojasniti trenutno stanje, potrebe i alternative te konceptualno definirati postupak.

DRUGI KORAK je sastanak na kojem se dogovaraju specifični ciljevi, konkretno formulira postupak, definira vizija, određuje termin ulaska i termin prve cijljne rasprave.

DALJNA PROCEDURA temelji se na doradi i nastojanju ispunjenja ključnih i specifičnih ciljeva, uz provjeru alternativa i podršku obitelji, upućenih liječnika i zaposlenika NAG-a. Kontinuirano se provode dogovorene mjere, a središnje teme i ključni ciljevi revidiraju se na unaprijed određenim ciljnim raspravama u kojima sudjeluju svi sudionici procesa.

BORAVAK SE STRUKTURIRA NA TEMELJU KOOPERATIVNOG STVARANJA PROCESA!

Ovakvim pristupom korisnicima se pruža brza intervencija uz suradnju s nadležnim službama i uključivanjem obiteljskog sustava, u sigurnom i zaštićenom okruženju otvorenog smještaja, **čime se nastoji izbjegći trajni boravak.**

ZAVRŠETAK PROCESA počinje završnim sastankom, na kojem se primijenjene mjere i proces evaluiraju, obavlja se procjena apliciranog sustava podrške i ugovara se termin odlaska. Na odlazak su ujedno usmjereni i završno postavljeni ciljevi. Klijentima je osigurano i praćenje povratka kući.

Svaka faza ovog procesa varijabilna je po pitanju trajanja, ali strogo određena u svom maksimumu.

OSNOVA OVOG PROCESA JE SISTEMSKI, RESURSNO ORIJENTIRAN I RJEŠENJU USMJEREN PRISTUP, DOK JE U FOKUSU RAD NA CILJEVIMA.

Pred kraj opservacije definiraju se **SMJERNICE i CILJEVI**. Unaprijed se mora provjeriti jesu li koraci realni i potiču li razvoj te koje su prateće mjere potrebne.

Odgovorni psiholog sažima rezultate pojašnjenja i sastavlja izvješće o opservaciji za referentno tijelo.

PONUDA NAG-A

Svakodnevica u NAG-u zasniva se na aktivnostima svih odgovornih sudionika kooperativnog procesa, a u svrhu ispunjenja postavljenih ciljeva.

Glavni sudionici su: mladi i njihova obitelj, socijalni pedagozi i stručne mreže.

odgovornost MLADI I RODITELJI

- formiranje i praćenje dnevne strukture
- obavljanje tjednih razgovora
- obavljanje razgovora o ciljevima
- obavljanje razgovora o životnom okruženju roditelja
- donošenje odluke o nastavku tretmana ili povratku kući

odgovornost SOCIJALNI PEDAGOZI

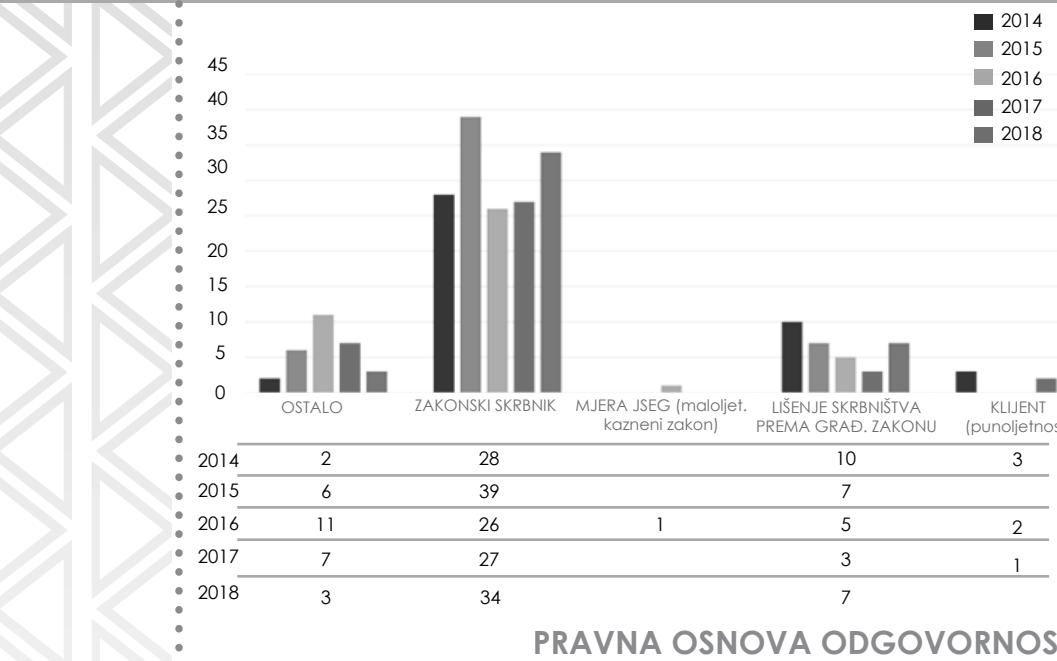
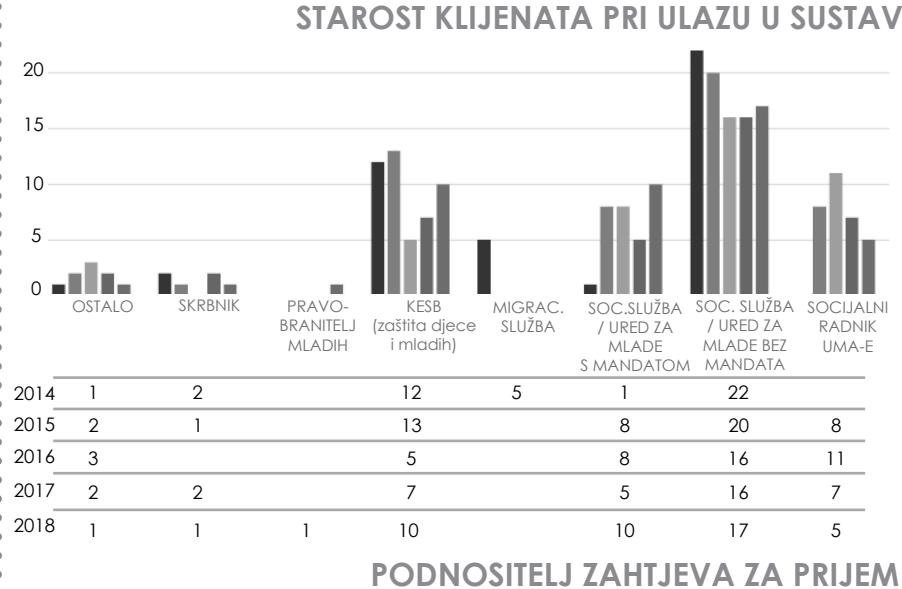
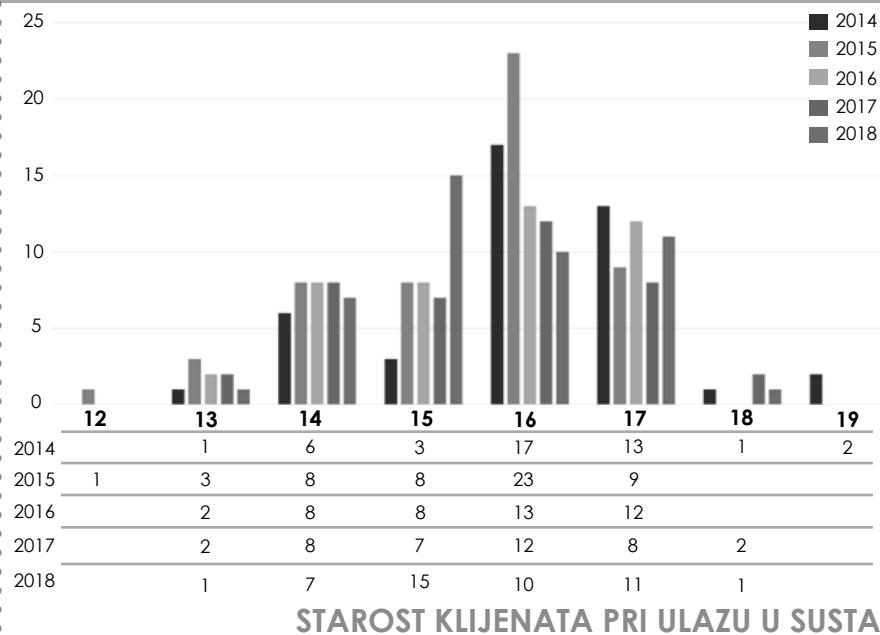
- vođenje razgovora
- telefonska provjera
- pedagoška pratnja u domaćim zadaćama, prilikom poslovnog natječaja, u kućanskim poslovima, u izlascima, prilikom susreta sa sredstvima ovisnosti
- rad na specifičnim temama za optimalnu podršku i pratnju

odgovornost STRUČNE SLUŽBE

- organizacija pratnje za obitelj
- pružanje terapije
- pružanje usluga savjetnika za zapošljavanje

BROJKE I ČINJENICE (2014.-2018.)

Hitni prijem, u slučaju vrlo teške ili akutne situacije, moguć je uvijek **- 24 sata, 365 dana u godini.**

U tom slučaju, preliminarni zajednički razgovori odvijaju se nakon ulaska.

PROJEKT Alp gAG,

Münsingen

ŠTO JE TO?

Projekt Alp certificirana je ustanova u zdravstvenom sektoru koja nudi 36 potpuno nadgledanih i profesionalno podržanih pojedinačnih mјesta u odgovarajućim obiteljima domaćinima na farmama u kantonima Bern, Solothurn, Fribourg i Luzern za dugoročni boravak i smještaj s odgomdom u kriznim situacijama. Udomitelji dijele svoj dom s korisnikom/korisnicom na određeno vrijeme i pružaju neophodne aktivnosti svakodnevice, uključuju ga/ju u svoju svakodnevnu rutinu te zajedno rade na ispunjenju ciljeva, koji se razlikuju ovisno o situaciji i duljini boravka.

KOME JE NAMJENJENO?

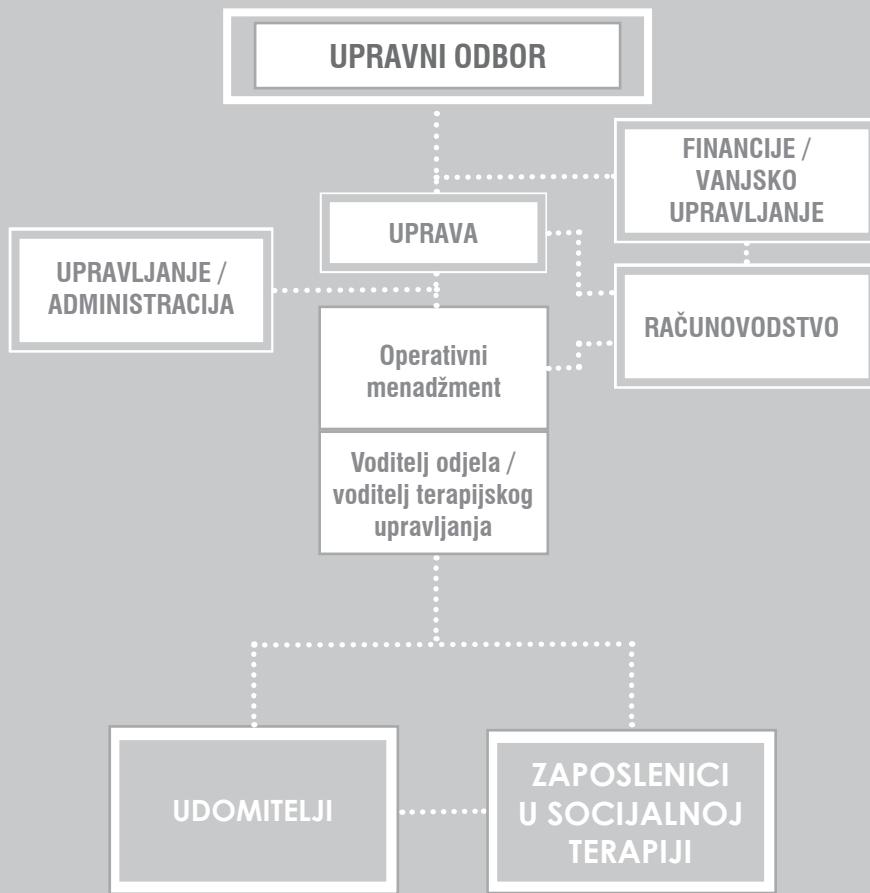
Ciljna skupina su **osobe s problemima ovisnosti** (npr. nakon završetka odvikavanja, kada im je potreban odmak i nadzor prilikom integracije po koracima), **osobe s psihičkim oboljenjima** kojima je (npr. nakon boravka u bolnici) potreban siguran okvir pod nadzorom i mladi od 12. godine života koji se ne snalaze u uobičajenom okruženju te ne mogu više ostvarivati svoje ciljeve.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

Glavni cilj je **promicanje konstruktivne suradnje između svih sudionika i uključenih agencija, u svrhu podrške klijenata**.

Fokus je na razvoju i jačanju osobnih resursa i snaga pojedinca čime se potiče razvoj vlastite sposobnosti ozdravljenja i odgovornosti prema sebi, a ujedno i omogućuje povratak u poznato okruženje ili novi početak. Otvorena i transparentna komunikacija glavni je prioritet Projekta Alp.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

KAKAV JE PROCES?

PROCES PRIJEMA ovisi u kojoj ciljanoj skupini se korisnik/korisnica nalazi.

ciljana skupina
MLADI U KRIZNIM
SITUACIJAMA
(od 12.godina)

Nakon što se situacija telefonom razjasni i odradi inicijalni razgovor, klijent/klijentica se smješta kod udomiteljske obitelji.

Ulaz je moguć unutar 24 sata tijekom tjedna. Za dulje smještanje prvo se obavljaju intervju i posjet udomiteljima.

Duljina boravka određuje se individualno i ovisi o procesu razvoja mlade osobe.

Minimalno trajanje boravka je 14 dana.

ciljana skupina
'OSOBE S
PROBLEMIMA
OVISNOSTI'

1. Telefonski kontakt
2. Podnošenje prijavnice
3. Intervju
4. Upoznavanje obitelji domaćina
5. Odluka
6. Ulazak

U kriznoj situaciji radi se skraćeni postupak prijema. Nakon telefonskog razgovora, klijent/klijentica smješta se kod udomiteljske obitelji. Ulaz je moguć unutar 24 sata tijekom tjedna. Duljina boravka određuje se na razgovoru.

Prije pristupanja fizičko povlačenje mora biti izvršeno u priznatoj instituciji.

ciljana skupina
'OSOBE S
PSIHIČKIM
OBOLJENJIMA'

U kriznoj situaci primjenjuje se skraćeni postupak prijema.

Nakon što se situacija razjasni putem telefonskog razgovora i obavi se inicijalni razgovor, klijent/klijentica smješta se kod udomiteljske obitelji.

Ulaz je moguć unutar 24 sata tijekom tjedna.

Duljina boravka određuje se na razgovoru.

Minimalno trajanje boravka je 14 dana.

KONCEPT je takav da klijent/klijentica živi i radi u zadanim ritmu i svakodnevnoj rutini udomiteljske obitelji. Raznovrsni i raznoliki rad u prirodi i sa životinjama pružaju mu/joj jasnu i smislenu dnevnu strukturu. Udomitelji i klijent/klijentica zajedno odlučuju koje će zadatke klijent/klijentica preuzeti.

OSOBNI CILJEVI unaprijed se pojašnjavaju i dalje razvijaju tijekom boravka. Duljina boravka varira od osobe do osobe. U slučaju klijenata s psihičkim oboljenjima, osobni ciljevi definiraju se i pojašnjavaju u suradnji s lječnikom/psihijatrom koji ga/ju liječi i tijelom koje ga/ju upućuje, i dalje se razvijaju tijekom boravka.

PRIORITETI ZA VRIJEME BORAVKA su tjedni razgovori s udomiteljima, sustavni pristup usmjeren na rješenje, vanjski rad, rekreacija, razgovori s nositeljem troškova u obitelji i obradivanje ključnih tema: postupanje sa sobom i slobodnim vremenom, zanimanje/posao, građenje odnosa, stanovanje/administracija.

PONUDA PROJEKTA Alp gAG

KONCEPT SKRBI individualiziran je i rodno specificiran, uz praćenje i podršku individualnih razvojnih koraka, poticanje vlastite sposobnosti ozdravljenja i odgovornosti prema sebi, čuvanje autonomije/sfere intimnosti i pružanje usluga vanjske medicinske skrbi/psihoterapije, vanjskog rada i stanovanja te aktivaciju rekreacijske osi.

PONUDA je prilagođena s obzirom na ciljnu skupinu i diferencirana po pitanju pristupa stručne podrške.

STRUČNA PODRŠKA

CILJNA SKUPINA	MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA	OSOBE S OSOBIMA OVISNOSTI	OSOBE S PSIHIČKIM OBOLJENJIMA
	Mladu osobu prati i podržava stručno osposobljena referentna osoba iz projekta Alp gAG. Tjedno se razgovara s mlađom osobom, udomiteljima i bližnjima korisnika/korisnice. Zajednički dogovoreni ciljevi dodatno se promoviraju individualno prilagođenim ponudama poput vanjskih tečajeva, sporta itd.	Obavljaju se tjedni razgovori s klijentom, udomiteljima i profesionalno osposobljenom referentnom osobom iz projekta Alp gAG. Uzajamno dogovoreni ciljevi dodatno se promiču individualno prilagođenim ponudama poput vanjskih terapija, sporta itd.	Tjedni razgovori s klijentom, udomiteljima i profesionalno osposobljenom referentnom osobom iz projekta Alpg AG. Uzajamno dogovoreni ciljevi dodatno se promiču individualno prilagođenim ponudama poput vanjskih terapija, sporta itd.

BROJKE I ČINJENICE (2018.)

Svaki od sudionika procesa (korisnik/korisnica, udomitelji, osoba za kontakt/stručnjak zaposlenik projekta Alp gAG) ima određene zadaće za čije ispunjenje je odgovoran, a proces se temelji na njihovoj uzajamnoj suradnji.

zadaće KORISNIKA/ KORISNICA

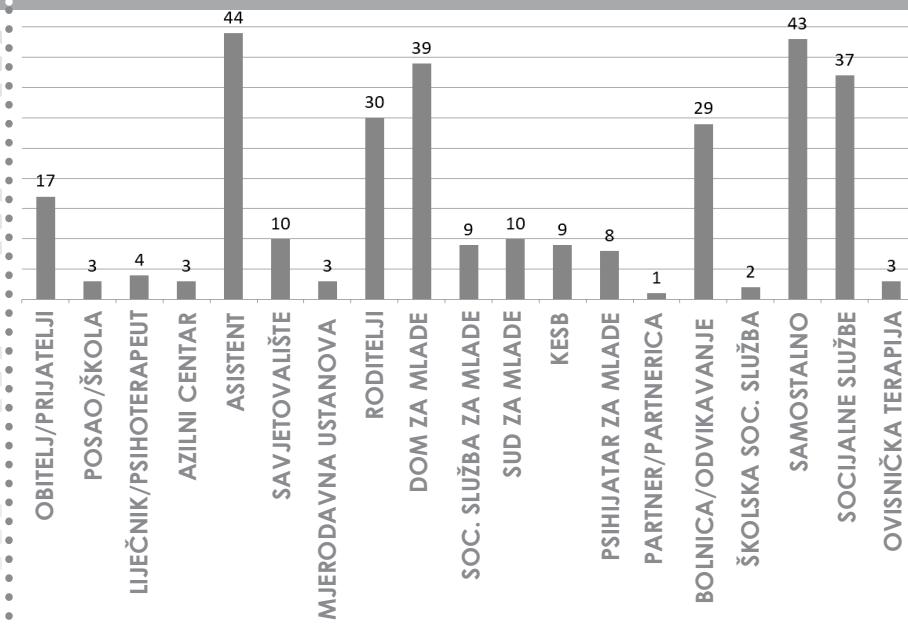
- sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima, tjednim razgovorima i ispunjenje dogovorenih zadataka
- ostvarenje distance prema dosadašnjem okruženju i promjena perspektive
- poticanje vlastite sposobnosti ozdravljenja i odgovornosti prema sebi
- shvaćanje krize kao stupnja vlastitog razvoja
- suradnja s udomiteljima i osobom za kontakt

zadaće UDOMITELJA

- integracija klijenta/klijentice u vlastitu obitelj
- pružanje smještaja s osnovnom opremom
- omogućavanje strukturiranog protoka dana
- praćenje i podrška korisnika/korisnica
- kooperativna suradnja s projektom Alp gAG
- tjedni razgovori s korisnikom/korisnicom i osobom za kontakt

zadaće OSOBE ZA KONTAKT

- koordinacija sustava skrbištva sa svim relevantnim osobama za kontakt
- tjedni razgovori s korisnicima/korisnicama i udomiteljima
- određivanje mesta u odnosu na nositelje troškova
- umrežavanje sa specijaliziranim tijelima, ustanovama i agencijama, liječnicima, školom, poslodavcima, osiguranjem itd.
- organiziranje i provođenje obiteljskih razgovora

UKUPNI UPITI ZA USTANOVAMA (312)

- MALOLJETNI STRANCI BEZ PRATNJE, OVISNICI - 35
- MLADI BEZ PROBLEMA OVISNOSTI - 3.122
- MLADI S PROBLEMIMA OVISNOSTI - 1.055
- PSIHJATRIJA - 2.699
- OVISNOST - 6.100

DNEVNA POPUNJENOST KAPACITETA (13.011)

- MALOLJETNI STRANCI BEZ PRATNJE, OVISNICI - 1
- MLADI BEZ PROBLEMA OVISNOSTI - 11
- MLADI S PROBLEMIMA OVISNOSTI - 12
- PSIHJATRIJA - 14
- OVISNOST - 23

UKUPNO ULAZAKA (61)

BEO HEIMGARTEN,

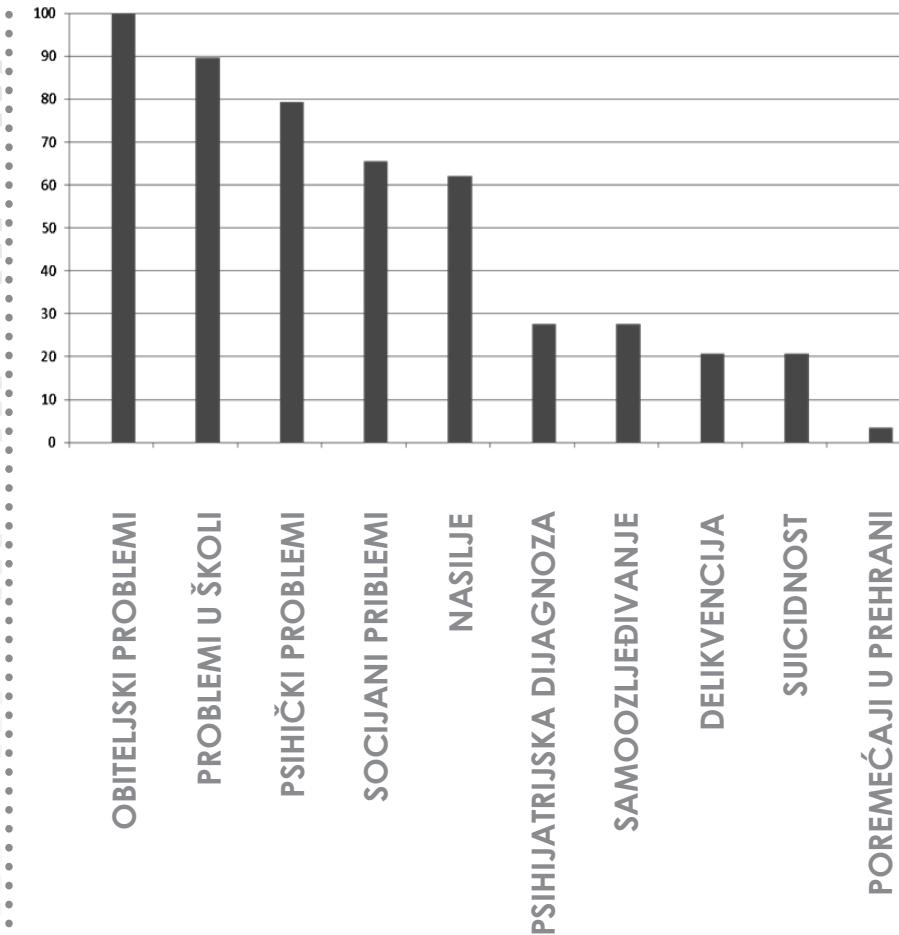
Bern

ŠTO JE TO?

BEO Heimgarten pružatelj je usluge opservacije za korisnice u dobi od 14 do 18 godina koje imaju osobne, socijalne, pedagoške i/ili obiteljske poteškoće.

Kao specijalizirana ustanova, civilnim i kaznenim vlastima pruža preporuku (pismeno izvješće) s pojašnjenjem njihove daljnje perspektive i potrebe. Pojašnjavaju se mogućnosti korisnica, njihovih obitelji i okoline te **razvijaju perspektive za daljnji životni ciklus**.

NAJČEŠĆI RAZLOZI ZAHTJEVA ZA SMJEŠTAJ

KOME JE NAMJENJENO?

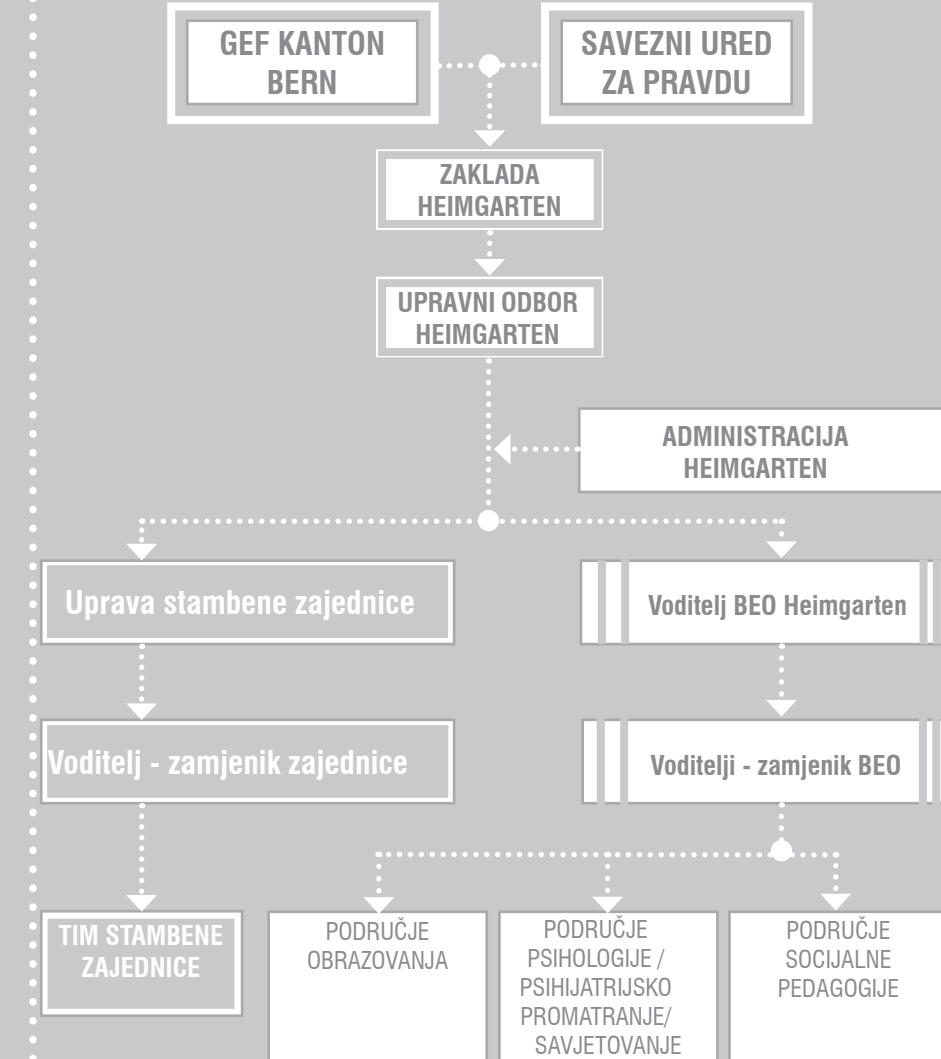
Ciljna skupina ove organizacije su **djevojke od 14. do 18. godine**, uz iznimke u pogledu dobi, s više osobnih, obiteljskih, socijalnih ili pedagoških problema.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

Glavna zadaća jest **razvijanje perspektive korisnica za daljnji životni ciklus**, u interdisciplinarnom zajedničkom radu kroz socijalno pedagoško promatranje i skrb, psihološko/psihiatrijsko ocjenjivanje i savjetovanje te pedagošku podršku i podršku u izboru zanimanja.

Kao rezultat nastaje **izvješće o pojašnjenuju za referentnu agenciju s dobro utemeljenom preporukom daljnog rješenja**.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

KAKAV JE PROCES?

PROCES PRIJEMA obuhvaća telefonski ili pisani kontakt od strane vlasti, roditelja ili adolescenata.

Nakon prvog kontakta obavlja se intervju za smještaj (nema hitnog ili privremenog smještaja). Nakon pozitivne odluke (centar, ured, naviše roditelji/adolescenti i BEO Heigarten) početak opservacije određuje se prema situaciji o popunjenošći.

PROCES POSTUPANJA I PROCVJENE podijeljen je u 3 glavna područja s različitim fokusima. On se uvijek koordinira s nadležnim tijelom.

Trajanje procjene ovisi o tijeku postupka. Kao referentna vrijednost uzima se razdoblje od 6 mjeseci.

fokus
RAZUMIJEVANJE

fokus
MOTIVACIJA

fokus
PROMJENA

KROZ:
-studiju dosjea
-intervjuje s anamnezom
-pojedinačne razgovore
-testove
-pojašnjavanja u školi
-promatranje društvene interakcije
-procjene uključenih ureda
-...
POKUŠAVA SE IZVUĆI HIPOTETIČKA SLIKA STANJA ADOLESCENATA U NOVOM OKRUŽENJU. BILJEŽE SE PROCVJENE I OCJENE.

Mlade su osobe motivirane i podržane da se bave vlastitim pitanjima, pogledima i željama za promjenama, umjesto da ih se percipira kao "nositelje problema".

Proces promjene može biti popraćen i podržan na raznim razinama:

- razina **SAVJETOVALIŠTA** (adolescenti na razini terapije)

-obiteljska razina - **SAVJETODAVNA OBITELJ**

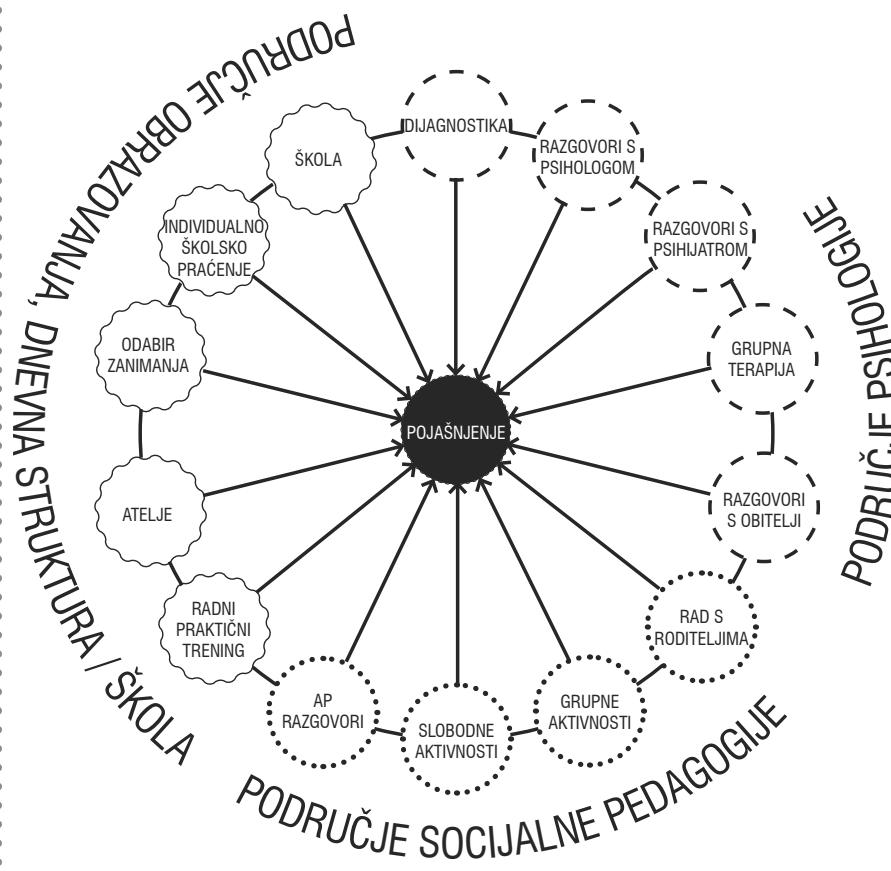
-socijalno-pedagoška razina - **POJEDINAČNI I GRUPNI PROCESI**

-stručna razina - **ŠKOLA**

Pred kraj opservacije imenuju se **SMJERNICE i CILJEVI**. Unaprijed se mora provjeriti jesu li koraci realni i potiču li razvoj te koje su potrebne prateće mјere.

Odgovorni psiholog sažima rezultate pojašnjavanja i sastavlja izvješće o opservaciji za referentno tijelo.

PONUDA BEO HEIMGARTEN-A

SORA

FLEKSIBILNI SAVJETI I PODRŠKA,

Bern

ŠTO JE TO?

SORA je inovativna socijalna organizacija koja podržava ljude u stresnim životnim situacijama u aktivnoj izgradnji i održavanju dobrih životnih uvjeta kroz fleksibilne socijalne usluge, ali i kroz mjerne oblikovanja socijalnog okruženja u partnerskim zajednicama.

Uglavnom pruža podršku putem ciljanih savjeta, a ukoliko je potrebno, pruža i privremene mogućnosti za život i rad te usluge na području obrazovanja i slobodnog vremena.

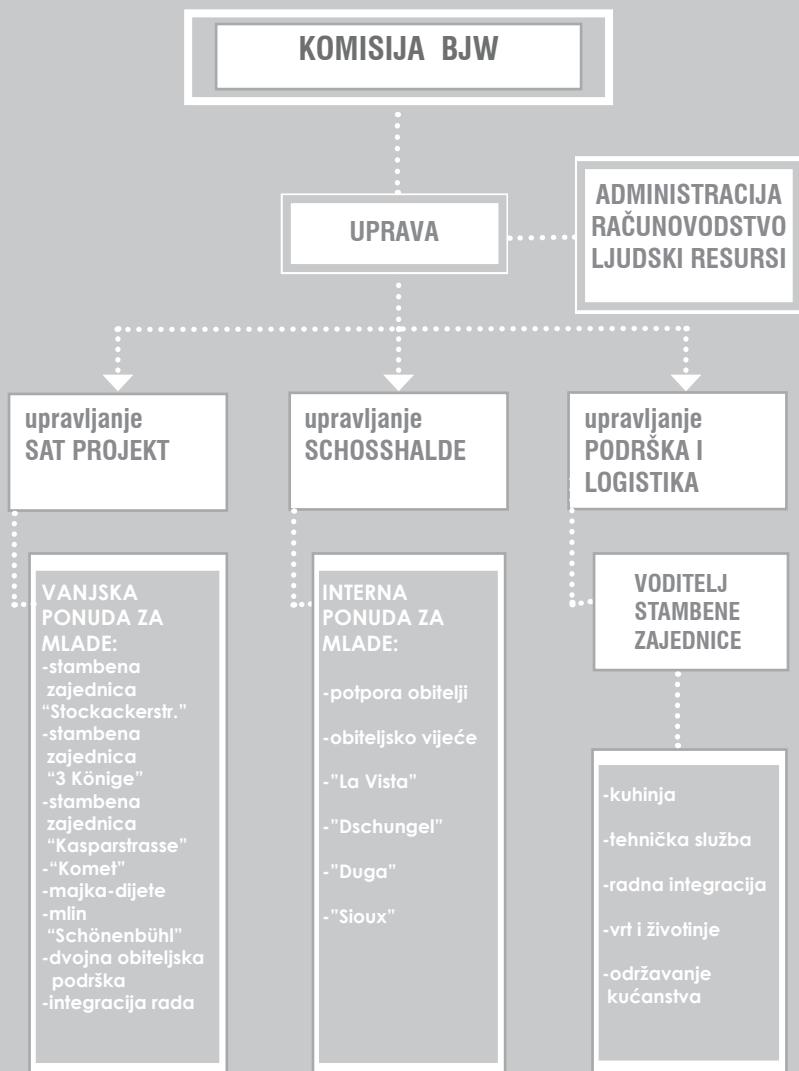
KOME JE NAMJENJENO?

Ciljna skupina su **djeca, adolescenti, mlade odrasle osobe i obitelji** u stresnim životnim situacijama.

KOJI JE GLAVNI CILJ?

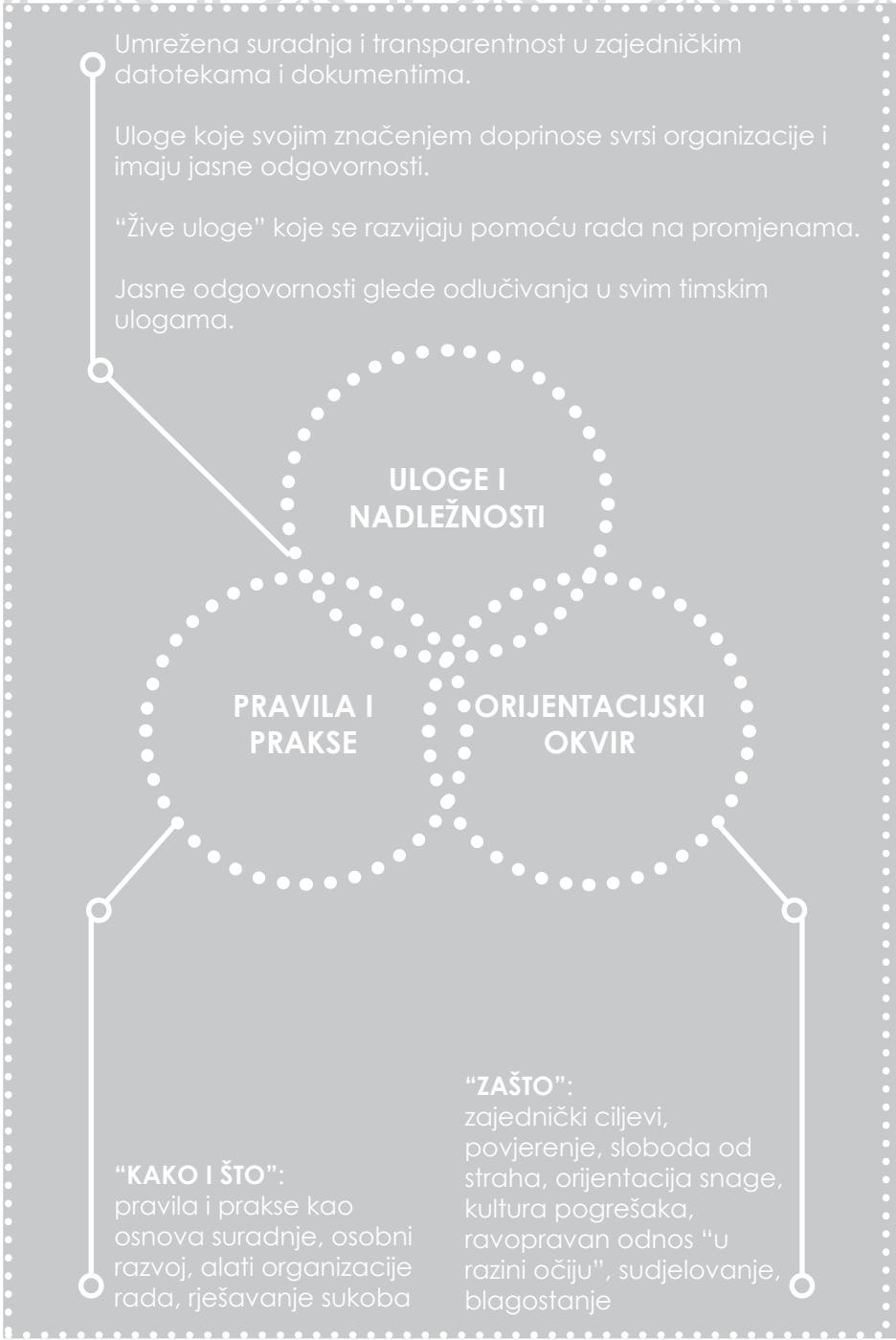
Glavni cilj je **pružanje fleksibilnih usluga sukladno individualnim potrebama klijenata/klijentica** kako bi se podržalo iste u postizanju pozitivnih životnih promjena, što je moguće samoodređenje i neovisnije, te promjena u njihovoј percepцији stresne životne situacije. Potiče ih se **živjeti „svoj život“ u skladu sa vlastitim snagama**. To se čini kreiranjem situacija za ljude u potrebi, uz usmjerenu, pažljivu i stručnu podršku. Cilj je također **pružati podršku što je moguće cjelovitije**, zbog čega SORA surađuje s vlastima, organizacijama pružateljima usluga i drugima, a veliku pažnju posvećuje osiguravanju koordinacije rada.

KAKVA JE ORGANIZACIJSKA SHEMA?

SORA za obitelj pruža usluge koordinacije socijalnog okruženja (K), organizacije svakodnevnog životnog ambijenta (O) i usmjeravanja/savjetovanja (U).

SORA za mlade pruža usluge individualnog savjetovanja (IS), privremenog stanovanja u stambenim zajednicama za muškarce (SM) i žene (SZ), integracije rada u mlinu (IR), podrške i savjetovanja za mlade majke i očeve (PS)

RAD ZAPOSLENIKA SORA-E TEMELJI SE NA SLJEDEĆIM NAČELIMA:

1. Svatko ima pravo biti poštovan, prepoznat i zaštićen u svojoj individualnosti, sa svim svojim karakteristikama, mogućnostima, ograničenjima, idejama i vrijednostima.
2. Svatko ima pravo sam odrediti svoj život. Važeći zakoni, kulturne i društvene norme moraju se poštivati.
3. Svatko ima pravo ravnopravno sudjelovati u društvu.
4. Ljudi kojima je potrebna podrška mogu aktivno i održivo poboljšati svoju situaciju ako se razviju rješenja koja su dosljedno usklađena s njihovom voljom i interesima.
5. Svatko ima resurse i moći samopomoći koji se mogu koristiti u njemu samome ili u njegovom okruženju.
6. Svatko ima sposobnost učenja i razvoja tijekom svog života.
7. Da bi se razumjelo čovjekovo ponašanje, mora se cijelovito promatrati unutar njegove mreže odnosa i njegovih mogućnosti.

KAKAV JE PROCES?

U prvom kontaktu sa zainteresiranim stranama (klijenti, njihova obitelj, stručnjaci, institucije i vlasti) stručnjaci obavljaju **uvodni uvid i pružaju koristan savjet**.

1. **Upiti i prijave** primaju se putem telefonskog poziva, SORA-inog kontakt obrasca ili e-poštom.
2. Na **informativnom sastanku** obavlja se početno razjašnjenje potreba i predlažu odgovarajuće moguće usluge. U komunikaciji sa zainteresiranom stranom (klijent, preporučujuće osobe ili roditelji) razjašnjavaju se pitanja trenutne situacije i prethodnih rješenja/postupaka.
3. Nakon početnog interesa, dogovara se **inicijalni posjet ili drugi intervju**, ovisno o potrebi klijenta.
4. Nakon dogovora o troškovima, **sve uključene strane odlučuju o početku suradnje**.

Ponuda SORA-e

Svaka je osoba drugačija. Zbog toga se SORA trudi da svoje usluge učini što fleksibilnijima. Uz **osnovnu uslugu "Savjeti i podrška"**, mogu se koristiti i dodatne.

Cilj je sastaviti individualni paket koji podržava mlade odrasle osobe u postizanju njihovih osobnih ciljeva.

SAVJETI I PODRŠKA +

ŽIVOT	Usluge obuhvaćaju praćenje klijenata (adolescenti, odrasle mlade osobe, mladi roditelji) na putu do samostalnosti, uz sveobuhvatno i prilagođeno podučavanje kroz savjete s ciljem promicanja životnih vještina (kućanski poslovi, planiranje proračuna, traženje stana,...) uz mogućnost smještaja i redovitih posjeta stručnjaka.
DNEVNA STRUKTURA	Usluge obuhvaćaju ponudu radnih mjesta i prilagođeni individualni trening namijenjen profesionalnoj i radnoj integraciji, te podršku u odabiru karijere i traženju posla (u suradnji s partnerima).
OBRAZOVANJE	Usluge obuhvaćaju podršku u nastavi, pripremi ispita, ponudu grupnih i individualnih instrukcija, mogućnost obuke u mlinu i obuke za strukovne škole, uz suradnju s nastavničkim kadrom.
SLOBODNO VRIJEME	Usluge obuhvaćaju podršku u razvoju slobodnih aktivnosti, bavljenju sportom, njegovanju prijateljstava, planiranje godišnjih odmora (uključujući i financiranje) te omogućavanje posjeta kulturnim događajima.

Studije slučaja (primjeri primjene SORA-inih usluga)

Studija slučaja 1:

Klijenti su **samohrana majka i njena tri sina** (6, 10 i 12 godina). Nakon nesreće i hospitalizacije samohrane majke, kako se ona morala liječiti stacionarno na psihijatriji zbog ranijih traumatičnih događaja u životu, djeca su, uz kontinuiranu podršku stručnjaka, smještена u SORA-in smještaj na duže vrijeme. Budući da je majci bilo vrlo loše, razmišljalo se i o smještaju djece u udomiteljsku obitelj. Ta opcija je ipak odbačena jer je majka uvijek jasno davala do znanja da želi o njima samostalno brinuti i, u slučaju udomljenja, obeshrabrila bi se i vjerojatno predala toj izuzetno teškoj situaciji. Tijekom njene hospitalizacije, dječacima je osiguran posjet majci u psihijatrijskoj klinici. Ona je njih također posjećivala u stanu SORA-e i tako provodila vrijeme s njima. Nakon hospitalizacije i liječenja, majka se prebacila na psihijatrijsku dnevnu kliniku, a dječake je odvodila kući pojedinačno, i to jednu noć tjedno. Bilo je mnogo uspona i padova u intenzivnoj majčinoj pratičnji, a intenzivni su bili i kontakti i razmjena sa svima u sustavu pomagača. Majka je sve više preuzimala brigu o dječacima, a uz to je sve više jačala svoje sposobnosti za nošenje sa svakodnevnim životom i strukturonom. Učila se nositi s psihološkim krizama (krizni scenariji), a znajući kako su njezina djeca u dobrim rukama i da joj se vjeruje kako je sposobna ponovno preuzeti brigu o djeci i odgoju. Nakon što je napustila dnevnu kliniku, sve više je vodila brigu o djeci. Ljetne praznike isplanirala je zajedno sa zaposlenikom SORA-e kako bi razvila strukturu i pružila sigurnost prilagođenu djeci. Nakon praznika, dječaci su se vratili kući. Zbog budućih mogućih kriznih situacija (npr. majčini recidivi), bila su spremna tri SORA-ina kreveta za hitne slučajeve. To saznanje je i majci i dječacima dalo sigurnost dobre i stabilne mreže. Osim zajedničkog života kod kuće, stanje

Studija slučaja 2:

Klijentica je **17-godišnjakinja** koja je imala problem s ustajanjem ujutro i napustila deseti razred. Molbu je SORA-i uputio njen otac, koji je bio vrlo zabrinut za svoju kćer. Kako su navedeni problemi utjecali na odnose s obitelji, a cilj ustajanja se nije mogao postići kod kuće, u dogovoru sa svim sudionicima procesa dogovorenog je da će klijentica neko vrijeme živjeti u ženskoj stambenoj grupi. U stambenoj skupini preuzela je kuhanje, a počela je raditi i na projektu rada mlina. Proces ispunjenja cilja ustajanja tekao je tako da ju je prvotno, kada se klijentica željela probuditi u 6.30 sati, zaposlenik SORA-e zvao u 6.45 sati. Ako nije bila budna, budilo ju se. U prvom tjednu je ustajanje savršeno funkcionalo, a ona je isla na posao svaki dan. Škola je počela tjedan dana kasnije, ali je, na njen zahtjev, nastavila koristiti usluge buđenja. Budući da u školu nikada nije kasnila, nakon određenog vremena vratila se roditeljima.

Polazište za rad SORA-e su interesi i volja ljudi.

Klijenti se potiču na aktivnost, i to u područjima gdje im to trenutno nije moguće. U radu se dosljedno koristi potencijal ljudi i društvenog prostora u kojem žive, čime se ujedno uključuje njihov postojeći socijalni kontekst. To obuhvaća ljudе (obitelj, susjedi, itd.) i grupe (npr. klubovi i udruge) iz različitih područja (posao, kultura, življenje, itd.) s različitim temama i interesima.

POPIS AUTORA:

Fredi Küffer, ravnatelj Heimgartena, voditelj projekta Together u Švicarskoj
Charlotte Christener, odvjetnica i ravnateljica KESB-a Bern
Nils Jenkel, psiholog, Sveučilište Basel, voditelj projekta EQUALS
André Wyssenbach, socijalni pedagog, direktor Zaklade Viktorija Richigen
Rudi Beiner, socijalni pedagog, izvršni direktor Projekta Alp
Sissy Raebel, socijalna pedagoginja, ravnateljica WG-a Heimgarten
Martina Suter, voditeljica Centra za kompetencije Schlossmatt Bern
Reto Züblin, socijalni pedagog, voditelj SORA-e Bern

POVEZNICE NA RELEVANTNA INTERNET MJESTA:

Projekt TOGETHER - [www. https://breza.hr/together/](https://breza.hr/together/)

Udruga za rad s mladima Breza - www.breza.hr
Centar za socijalnu skrb Vukovar - www.czss-vukovar.hr
BEO Heimgarten - www.heimgartenbern.ch
Bergof Stärenegg - [www. http://staerenegg.ch/](http://staerenegg.ch/)

Program EQUALS - www.equals.ch
Zaklada Viktorija Richigen - www.viktoria-stiftung.ch
NAG - hitne intervensije za mlađe - www.schlossmatt-bern.ch
Projekt Alp gAG - www.projektalp.ch
SORA - fleksibilni savjeti i podrška - www.sora-bern.ch

UDRUGA ZA RAD S MLADIMA BREZA
Lorenza Jägera 12, 31 000 Osijek | +385 31 272 818
www.breza.hr | e-mail: udruga.breza@gmail.com

ISBN 978-953-58254-6-3

Brezza
together

